

No 298.

Kalendarzyk tygodniowy:

Pląt. św. Eugeniusza.
Sob. św. Sylwestra Pap.
Niedz. NOWY ROK
Pon. św. Makarego Op.
Wt. św. Dantela M.
Sr św. Tytusa B
Czw św. Telesfora M.

Wschód słońca: godz. 8 m 14
Zachód słońca: godz 3 m 51
Dług. dnia godz. 7 m 37
Przybyło dnia g 0 m 05

Cena prenumeraty

W ŁODZI:
Rocznie rb. 6 k.
Półrocznie „ 3 „
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50
Odnośnienie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:
Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 70
ZAGRANICĄ:
Miesięczn. „ 1 „ 10

Redakcja

w Łodzi,
ul. Przejazd № 8.
Nr. telefonu 593.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Piątek, dnia 30 grudnia 1910 roku.

Kantory: wstawy w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Minkę; w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEŃ: „Nadesłane” na 1-ej stronie 50 kop. za wiersz pet. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenia prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne: rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Dostać można wszędzie!

755 15

KALODONT

NIEZBĘDNY

Krem i eliksir do zębów

zbadany przez urzędy lekarskie.

(Wiedeń, 3-go czerwca 1887 r i Paryż 3-go kwietnia 1890 r.)

Przy użyciu zęby pozostają czyste, białe i zdrowe.

Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Pracowników Handlowych m. Łodzi (Długa 45)

Wielki Bal Maskowy

dla zasilenia funduszu Kasy Wdów i Sierot oraz Kasy chorych przy Stowarzyszeniu.

w Sobotę, d 31 grudnia 1910 r od będzie się w sali Koncertowej Vogla

Bilety nabywać można w kancelaryi Stowarzyszenia (Długa nr 45) od godz. 12 do 2 i od pół do 5 do 6 wieczorem, a w dniu balu o godz 10 rano do 6 wieczorem i od 9 przy wejściu do sali Vogla. 3218-2 1

Teatr Popularny
A. MIELEWSKIEGO
(KONSTANTYNOWSKA 16)

Jutro, o godz. 3 po południu

„Kmicic”.

Jutro o godz. 8 m. 15 wiecz. po raz 1-szy

„Twórcy szczęścia”.

Zakład ogrodniczy
CENNIK NASION
i narzędzi ogrodniczych
na rok 1911, wyszedł z druku
i rozsyłany jest bezpłatnie.
C. Ulrich
Warszawa, Ceglana II. 3273

Wywłaszczenie w Prusach.

W sprawie wywłaszczenia ogłasza „Rhein. Westf. Zig.”—pismo, utrzymujące blizkie stosunki z berlińskimi kołami oficjalnymi—następujący komunikat, pochodzący, jak wyraźnie zaznaczono, z kompetentnego urzędu ministeryalnego:

„Wbrew wszelkim innym wiadomościom i pogłoskom, trzeba zaznaczyć, że ministeryum państwa w sprawie najważniejszej kwestyi polityki „kresów wschodnich”, w sprawie wywłaszczenia, dotychczas jeszcze żadnego stanowiska nie zajęło. Ponieważ jednak w zbierającym się dnia 10 stycznia sejmie nastąpi zapewne bardzo szybko interpelacya co do pruskiej polityki „kresów wschodnich”, przeto z ostateczną decyzją ministeryum państwa nie będzie mogło zbyt długo zwlekać.

Dla lepszego zrozumienia obecnej sytuacji, należy sobie przypomnieć, że dopiero po trudnych pertraktacyach i ożywionej walce udało się w r. 1908 ustawić o wywłaszczeniu przeformować w sejmie, przyczem jednakże zastosowanie jej ograniczono do 70 tysięcy ha. Jeżeli się zważy, że polacy mimo działalności komisji kolonizacyjnej zdołali stan swój posiadania ziemi wobec Niemców o 85 tysięcy ha powiększyć (?), nasuwa się pytanie,

czy udzielone w noweli z dnia 20 marca 1908 r. prawo wywłaszczenia wogóle jeszcze może mieć zastosowanie w Poznaniu i Prusach Zachodnich cośkolwiek pomódz.

O tem, aby od sejmu pozyskać zgodę na dalej idące wywłaszczenie, nie można wogóle myśleć, mając w pamięci opór, na jaki napotkał projekt w tym kierunku podniesiony w roku 1908, abstrahując od tego, że nie można pominąć i zasadnych wątpliwości, któreby się nasuwały przy dalszem postępowaniu na tej drodze. Rząd będzie musiał zatem zrobić próbę, czy nie można na innej drodze dalszej działalności komisji kolonizacyjnej zabezpieczyć i rozwinąć. Jeżeli przy tem tempo kolonizacyi musiałoby zostać zwolnione i czynność komisji przez generacye całe miała być kontynuowana, to owocny rozwój komisji kolonizacyjnej nie zostanie przez to powstrzymany.

W miarodawczych kołach błoga działalność komisji w każdym razie z pełnem spotyka się uznaniem i nikt tam nie myśli o tem, aby akcyę z tak wielkimi ofarami rozpoczętą zabagnić i zaprzepścić. Ale wobec presyi, aby wywłaszczenie natychmiast zastosować, trzeba nietylko na to wskazać, że zapas ziemi, będący w posiadaniu komisji—jakkolwiek bardzo ograniczony—wystarczy, aby w najbliższym czasie w działalności osadniczej nie wywoływać przerwy. Należy także nie zapominać, że wywłaszczenie według intencji prawodawcy nie miało być zastosowane w szybki sposób z niepotrzebną surowością.

To wymaga sumiennego zbadania każdego poszczególnego wypadku, tem bardziej, że wywłaszczenie dotknęłoby przede wszystkim właścicieli ziemskich, którzy nie stali bynajmniej w pierwszym rzędzie ruchu antyniemieckiego, zagrażającego bezpieczeństwu „kresów wschodnich”. Właściwych przywódców tej propagandy wielkopolskiej, którzy głównie rekrutują się z średniego stanu po większych miastach i z pośród duchowieństwa, wywłaszczenie, niestety, nie usunie”.

„Kuryer Poznański” artykuł ten opatruje następującym komentarzem:

„Tak brzmią informacje westfalskiego organu wielkich przemysłowców, zasięgnięte bezpośrednio w sferach ministeryalnych. W autentyczność ich niema powodu nie wierzyć. Wynika z nich niezbicie, że koła miarodajne w każdym razie z coraz mniejszym zapalem oduoszą się do idei wywłaszczenia. Z biegiem czasu coraz więcej powstaje wątpliwości praktyczno-politycznych i zasadniczych co do zastosowania wywłaszczenia. Ostateczna uchwała w tę, czy w inną stronę niewątpliwie jeszcze nie zapadła. Widocznie ważą się jeszcze szale decyzji.

Zresztą rząd, chociażby się zdecydował wywłaszczenia nie stosować, nie obwieści tego „urbi et orbi”, gdyż nikt do odwrotu nie lubi się publicznie przyznawać. Bądź co bądź komunikat niejako półurzędowy w „Rhein. Westf. Zig.” niejako swą stylizacją i ogromnie giętką, niezdecydowaną, a nawet dwuznaczną formą zdradza, że

KARTY i POCZTOWKI NOWOROCZNE
PAPIERY LISTOWE OZDOBNE
PRZYBORY DO PISANIA
KALENDARZE i BILETY WIZYTOWE
poleca Drukarnia i Skład papieru
66. A. I. OSTROWSKI, ŁÓDŹ 66.
Uwaga! tylko PIOTRKOWSKA 26

3291

4452

3273

3291

sprawa wywłaszczenia rządowi poważny sprawa kłopot i że chwilowa atmosfera w odnośnych kołach dla zastosowania wywłaszczenia nie jest korzystną.

Oczywiście wszelki zbyt daleko idący optymizm w tym względzie byłby nie uzasadniony, ale z drugiej strony nie ulega wątpliwości, że sprawa zastosowania wywłaszczenia nie jest tak łatwą, jak się to z początku niejednemu zdawało.

O miejskich szkołach początkowych w Łodzi.

(Dokończenie).

W roku 1907 uzyskali niemcy rozporządzenie ministerjalne, które im pozwoliło nie tylko mieć dla swoich szkół osobną kasę, ale także zwalnia ich od płacenia podatku na szkoły miejskie.

Podług brzmienia art. 31 wspomnianego już Ukazu Najwyższego 1864 roku, „W razie urządzenia oddzielnych szkół, o takich w art. 29 jest mowa, ta część ludności, dla której szkoły te są założone, przy zaprowadzeniu oznaczonego w art. 24 rozkładu nowego opłaty szkolnej, od należenia do takowej uwolnioną być ma.”

Wiemy zaś, że w powołanym tu art. 24, już wyżej przytoczonym — zalecono władzy rządowej wydać przepisy dla unormowania ogólnej opłaty na szkoły, stosunkowo i sprawiedliwie między mieszkańców rozłożonej.

Z takiej treści obowiązującego Ukazu Najwyższego zdaje się być logicznem, że władza rządowa powinna najpierw wydać owe — potrzebne bardzo — przepisy, normujące ogólną opłatę na szkoły, a dopiero wtenczas, „przy zaprowadzeniu oznaczonego w art. 24 rozkładu nowego opłaty szkolnej,” od należenia do takowej miały być zwolniona ludność, posiadająca szkoły oddzielne.

O takim liberalnem zwalnianiu ani się śni niemiecom we własnym kraju, choćby np. w Berlinie. Tam, z podobnego powodu, nie tylko nikogo od podatku nie zwalniają, ale nie pozwalają np. na istnienie prywatnych szkół polskich.

Przypuszczać należy, iż ten, kto ułożył przytoczony art. 31 obowiązującego prawa, miał na myśli, że korzystając z tego będą pewne grupy ludności, chcące utrzymywać własnym kosztem dla swoich dzieci szkołę oddzielną, przez co ludność ta, nie potrzebując innych szkół, nie czyniłaby nikomu krzywdy.

Do takich też prawdopodobnie tylko wypadków będzie mogło być stosowane pomienione zwalnianie od podatku szkolnego, kiedy władza rządowa — z należytą rozważą — wyda przepisy w myśl owego art. 24. Dopużone zapewne zostanie zwalnianie pewnych poszczególnych jednostek, ale nie wielkich, zyskownych przedsiębiorstw, zatrudniających setki lub tysiące ludzi i czerpiących olbrzymie dochody z pracy tych ludzi.

Dla jasnego, przekonywającego przedstawienia sobie sprawy, weźmy pod uwagę taki przykład: W Królestwie lub Cesarstwie stworzoną zostaje osada fabryczna z kilku lub więcej fabryk, założonych przez przybyszów innej narodowości, niż ludność miejscowa. Sprowadzają oni parę lub kilkaset rodzin ludzi swej narodowości, dając im utrzymanie w swoich fabrykach. Następnie zakładają dla ich dzieci wyłącznie szkoły początkową i zostają zwolnieni od płacenia podatku na szkoły ogólne dla ludności miejscowej, tubylczej, której razem zatrudniają w swych fabrykach kilka, kilkanaście lub więcej tysięcy. Dzieci tej ludności nie mają jednak szkoły, gdyż niema na to funduszu.

Otóż podobne położenie jest u nas w Łodzi. Nasuwa się pytanie, czy to jest słusznem, czy cierpieniem być powinno. Każdy, rozsądny i uczciwy człowiek musi powiedzieć, że nie.

Tak więc życie praktyczne oraz interes państwowy, Najwyżej zatwierdzonemi ustawami wskazany, które są silniejsze niż dorywcze rozporządzenia ministerjalne, wymagają, aby każda ludność w państwie miała przynajmniej potrzebne jej szkoły początkowe — nie zaś tylko przybysze. Należy więc zrobić przedstawienie do władzy rządowej, aby, w myśl ducha pomienionego art. 24 obowiązującego ją prawa, postanowiła, że przy takich stosunkach, jakie są w Łodzi, jednostki innej narodowości, niż ludność tubylcza, mogą być

zwalniane tylko od osobistego podatku szkolnego; każda zaś fabryka lub przedsiębiorstwo, zatrudniając ludzi miejscowych, musi mieć obowiązek płacić podatek na szkoły ogólne, dla ludności tubylczej potrzebne.

Złe też bardzo wobec polskich robotników fabrycznych w Łodzi przedstawiają się ci fabrykanci, którzy, mając ich kilka razy więcej niż Niemców lub nawet prawie wyłącznie, płacą tylko na szkoły niemieckie, gdy robotnik polski musi płacić na ogólne szkoły miejskie, a w tych miejscach dla jego dzieci częstokroć braknie, bo wskutek niedostatku funduszy liczba tychże jest zbyt mała.

Niech pójdzie, w sprawie miejskich szkół początkowych, wszystko właściwą drogą, a stanie się według pięknej myśli pana prezydenta, przewodniczącego miejskiej komisji szkolnej, że miasto takie jak Łódź, szkoły mu potrzebne mieć musi i fundusze na to się znajdują.

W. Ciot.

Izba eksportowa.

Rada ministrów na jednym z ostatnich posiedzeń swoich rozważała i postanowiła przedstawić do zatwierdzenia Najwyższego projekt ustawy „Rosyjskiej Izby Eksportowej,” opracowany z inicjatywy grupy osób, zainteresowanych w rozwoju i unormowaniu rosyjskiego handlu wywozowego.

W motywach do projektu inicjatorowie zaznaczają, że sprawa rozwoju wywozu towarów rosyjskich zagranicę oraz ochrony handlu produktami przemysłu rosyjskiego na rynkach zagranicznych jest niewątpliwie zagadnieniem pierwszorzędnej doniosłości państwowej. Dziś, wobec braku należytego zorganizowanego przedstawicielstwa rosyjskiego handlu wywozowego zagranicą, kupcy i fabrykanci, pragnący umieścić towary swoje na rynkach zagranicznych, uciekać się muszą do pośrednictwa kupców zagranicznych. Stan taki pociąża za sobą z jednej strony duże i zupełnie zbyteczne wydatki, z drugiej zaś czyni rosyjski handel wywozowy zależnym od mnóstwa pośredników, co wytwarza znowu niejednokrotnie w praktyce stwierdzone obniżanie wartości wytworów rosyjskich przez konkurentów zagranicznych.

Rosyjskie koła przemysłowo-handlowe zdają sobie dokładnie sprawę z konieczności utworzenia organizacji, która by usunęła istniejące dziś braki w handlu wywozowym. Dowodem tego jest fakt, że sprawę utworzenia organizacji podobnej poruszają i rozważają odbywające się periodycznie narady i zjazdy przemysłowo-handlowe. Wyrazem konieczności posiadania centralnego organu przedstawicielskiego dla handlu zagranicznego jest również powołanie do życia w ciągu ostatnich trzech lat Izby handlowych: rosyjsko-angielskiej, rosyjsko-belgijskiej i słowiańskiej, oraz utworzenie innych organizacji podobnych, bezpośrednio zadanem których jest właśnie współdziałanie rozwojowi i prawidłowemu unormowaniu wymiany towarów z państwami zagranicznymi.

Organizacje te jednak, mające cele dość ograniczone, nie są w stanie zadość uczynić szerszej pojętemu rozwojowi handlu zagranicznego. Uczynić to może jedynie organizacja, która nie ujmując działalności swej w ramy rozwoju stosunków handlowych z jednym tylko państwem zagranicznym, lecz obejmuje całokształt międzynarodowych stosunków handlowych. Taką organizacją ma być właśnie projektowana „Rosyjska Izba eksportowa,” której cele i zadania, według „Torg. Prom. Gaz.,” streścić się dadzą, jak następuje:

Rosyjska Izba eksportowa jako główne zadanie wytknęła sobie współdziałanie rozwojowi wywozu wyrobów rosyjskich. W tym celu zająć się ona ma wszechstronnem zbadaniem rynków zagranicznych oraz sprawy eksportu w rozmaitych dziedzinach przemysłu, popierać usiłowania jednostek i stowarzyszeń w kierunku rozwoju eksportu i prawidłowego zorganizowania jego, pośredniczyć u władz w sprawach eksportu, zbierać gromadzić i rozpowszechniać dane statystyczne, dotyczące zarówno handlu rosyjskiego, jak i innych państw; organizować odczyty i wykłady, wydawać broszury, biuletyny, wydawnictwa porządyczne i wszelkiego rodzaju materiały w spra-

wach eksportu rosyjskiego, urządzać zjazdy, muzea handlowo-przemysłowe, wystawy w Rosyi zagranicą, oraz działy rosyjskie na wystawach zagranicznych, uczestniczyć przez przedstawicieli swoich w zjazdach i naradach, rozważających kwestyę eksportu rosyjskiego i t. p.

Izba dzieli się na oddziały, z których każdy zobowiązuje się do przeprowadzenia jednego lub kilku zadań z wymienionych powyżej. Oddziały Izby pracują w granicach kompetencji swojej samodzielnie, równocześnie jednak związane są organicznie z radą Izby, w której reprezentowane są przez prezesa i dwóch członków swoich z głosami decydującymi. Przy Izbie otwierane być mogą biura informacyjne dla udzielania wskazówek i rad z dziedziny techniki oraz organizacji eksportu, dalej komisje specjalne i tym podobne organy charakteru techniczno-handlowego.

Izbie otwierać wolno oddziały swoje i agencje w rozmaitych miejscowościach państwa, oraz nabywać nieruchomości na własne potrzeby. Izba pozostaje pod zarządem ministerjum handlu i przemysłu. Członkami jej mogą być zarówno instytucje jak i osoby prywatne, współpracujące celem Izby. Członkowie dzielą się na rzeczywistych i wspierających.

Srodki Izba czerpie ze składek członkowskich, ofiar, z dochodów wydawnictw, oraz innych źródeł.

Sprawami Izby zarządza rada i dodany jej do pomocy komitet. W skład rady wchodzi przedstawiciele instytucji rządowych i społecznych, będących członkami Izby. Sprawami bieżącymi Izby zarządza komitet, składający się z prezesa rady, wiceprezesów oraz członków, których rada wybiera z pośród siebie na przeciąg trzech lat.

Katastrofy w dzień wigilijny.

Tegoroczny dzień wigilii obfitował w cały szereg katastrof kolejowych, wynikłych po części wskutek wzmoczonego ruchu świątecznego lub też pod wpływem warunków atmosferycznych.

Najmniejsze rozmiary przybrał wypadek na linii południowej kolei austriackiej, gdzie na stacji Villach spotkały się dwa pociągi. Ofiarą padł prowadzący pociąg, Ling, który, ciężko ranny wkrótce zmarł.

Najwięcej katastrof zdarzyło się we Francji. Na linii Bordeaux—Tuluza na jednej z mniejszych stacji trzy pociągi osobowe czekały na torach bocznych sygnału wolnego wjazdu na stację. Jeden z tych pociągów wskutek złego sygnału wjechał na tor główny, w chwili gdy nadjechał ekspres z Tuluzi i wpadł na cztery ostatnie wagony pociągu osobowego, wypełnione żołnierzami, jadącymi za urlopem na święta. Dwaj żołnierze plechoty i maszynista prowadzący pociąg, zostali zabici na miejscu; jeden artylerzysta ranny śmiertelnie, 40 żołnierzy rannych ciężko lub ciężko, większość z nich uległa potłamaniu rąk i nóg. Przyczyną wypadku była gęsta mgła, pozwalająca dostrzedz sygnały zaledwie o parę kroków.

Na linii Bordeaux—Lyon dwa pociągi towarowe wpadły na siebie z powodu gęstej mgły. Maszynista jednego z pociągów zabity. Ruch z powodu zatarasowania torów wstrzymano.

Na linii Lyon—Marsylia około godziny 11-ej w nocy na pociąg pędzący z szybkością 90 kilometrów na godzinę, w pobliżu stacji Montreau najechał pociąg, wiozący mleko. Większość wagonów «expressu» zdruzgotana. Około 20 osób rannych, z nich 6 ciężko.

O czwartej katastrofie donoszą z Marmande, gdzie lokomotywa wjechała w pociąg osobowy, idący z Mont-de-Marsan. Dziesięciu podróżnych jest rannych.

Wreszcie w pobliżu Patay (dep. Loiret) pociąg towarowy wpadł na osobowy; szczęśliwie podróżnych zabitych, trzynastu ciężko rannych.

Najokropniejsze były skutki katastrofy, jaka zdarzyła się w Anglii. Pociąg, który o północy d. 23 b. m. wyjechał z dworca św. Pankracego w Londynie, do Carlisle i Glasgowa wioził setki szkodów do ojczyzny na wigilię. O godz. 5-ej rano, w dzikiej, malowniczej i pustej okolicy Westmorelandu, o jakie 15 kilometrów na południe od stacji Kirkby Stephen, pociąg, jadąc pełną siłą pary, wpadł na dwie lokomotywy, które powracały do Carlisle, gdzie i pociąg pociąg.

przez dwie lokomotywy ciągnięty, miał się zatrzymać. Cztery lokomotywy wpadły na siebie z niesłychaną siłą. Dwie lekkie maszyny zostały wyrzucone na kilkaset kroków. Pierwsze wagony pociągu wsunęły się jeden w drugi. W wagonie restauracyjnym powstał pożar, a płomień podsycając wicherem, objęły niebawem cały pociąg.

Okolica, gdzie zdarzył się wypadek, jest zupełnie prawie niezamieszkaną płaskowzgórzem. Aisgill Moor, gdzie nastąpiło spotkanie, to nie stacja, lecz miejsce sygnałowe tylko. Ratunek był zatem niesłychanie utrudniony. Nadmiar nieszczęścia popełkali zbiorniki gazoliny, co, oczywiście, powiększyło pożar. Dziewięć osób spaliło się pod gruzami. Liczba rannych niewiadoma.

W oczach rodziców spaliła się mała dziewczynka — ojciec napróżno usiłował wyciągnąć dziecko z pomiędzy gruzów; dziewczynka krzyczała rozpaczliwie, matka, jak obłąkana, wołała ratunku, ojca zaś przemocą oderwano od dziecka, gdyż już i na nim zaczęła się palić odzież. Rozpaczliwe lecz bezskuteczne czynili też wysiłki inni pasażerowie, by się wydobyć z pod płonących gruzów.

Wreszcie na kolei Pensylwania w Ameryce w pobliżu Newady (Ohio) pociąg pociąg spotkał się z towarowym. Sześć osób zabitych, 12 jest rannych.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Ludomiła. Jutro Lasseta.

TEATR POLSKI A. ZELWEROWICZA (Cegielniana nr. 63). Dziś „Eros i Psyche”. Początek o godz. 8 min. wieczorem. Jutro „Boże Narodzenie”. Początek o godz. pół do 4 po poł. — „Schronisko dla podłotków”. Początek o godzinie 8 min. 15 wieczorem.

TEATR POPULARNY. (Konstantynowska nr. 16). Dziś „Fanatycy”. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem. — Jutro „Kmicic”. Początek o godz. pół do 4 po poł. — „Twórcy szczęścia” (Florio i Flawio). Pierwszy raz. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

ZABAWY. HARMONIA. Jutro (w lokalu, Przejazd 34) bal sylwestrowy Tow. dram. śpiew. „Harmonia”. Początek o godz. 9 wieczorem.

KOŁO PRACOWNIKÓW KOLEI FABR. E. Jutro (w lokalu własnym, Widawska nr. 73) bal sylwestrowy. Początek o godzinie 9 wieczorem.

LUTNIA Dziś (w lokalu własnym, Piotrkowska nr. 108) Jutro bal sylwestrowy członków Towar. śpiew. „Lutnia”. Początek o godz. 9 wieczorem.

TOW. ZWOL. SPORTU. Jutro (w lokalu, Piotrkowska 108) bal sylwestrowy.

TOW. ZWOL. RÓWNOJAZDU FIZYCZNEGO. Jutro (w lokalu, Nawrot 23) bal sylwestrowy.

TOW. PRAC. PRZEM. I HANDLU. Jutro (w lokalu, Piotrkowska 120) sobota sylwestrowa.

KRONIKA.

(—) **Zdrowie arcybiskupa.** We wtorek arcybiskup Popiel czuł się bardzo osłabiony, co spowodowało poważną obawę. Biskup Ruszkiewicz udzielił choremu ostatnich Sakramentów. Lekarze, których wezwano kilku, stwierdzili, że niebezpieczeństwa katastrofy niema. W zdrowiu dostojnika duchownego nastąpiło osłabienie; wczoraj zaś stan był bez zmiany.

(—) **O utrzymanie duchowieństwa.** Ministerium spraw wewnętrznych zawiadomiło zarządców diecezji w Królestwie Polskim, że koszty utrzymania duchowieństwa w nowo utworzonych parafiach rzymsko-katolickich winni ponosić mieszkańcy tychże parafii i fundusze, na ten cel przeznaczone, winny być zbierane drogą ofiar dobrowolnych.

Mieszkańcy danej miejscowości, zamierzający założyć nową parafię, wnoszą pewną kwotę do Banku państwa; odsetki od tej sumy przeznaczają się na utrzymanie proboszcza i jednego lub więcej wikaryuszów.

Nowe to rozporządzenie ministerjalne obowiązuje już trzy nowo utworzone parafie w Łodzi (św. Anny, św. Józefa i św. Stanisława), jakoteż i nową parafię w Warszawie (Zbawiciela).

W razie utworzenia nowych wikaryatów w istniejących już lub nowo zakładanych parafiach, koszty utrzymania wikaryuszów również winni ponosić parafianie.

(—) **Z archidiecezji warszawskiej.** Podług danych statystycznych za rok 1910 archidiecezja warszawska liczy: dekanatów 14, parafii I klasy 12, parafii II klasy 18, parafii III klasy

257, kościołów filialnych 50, kościołów z kłasztoremami 1, żeńskimi 2, księży świeckich 522, nowo poświęconych 15, zmarło księży 23, alumnów seminarium 132, studentów duchownej akademii w Petersburgu 6, zakonników 18, zakonnice 27, imakulatek 41, szarytek 377.

Wyznawców religii rzymsko-katolickiej w Warszawie 389 888, poza Warszawą 1 408 781, razem 1 798 669. Ubyło w ciągu roku 21 813.

(—) **Skład konsystorza rzymsko-katolickiego stanowią:** J. E. ks. biskup Kazimierz Ruszkiewicz, oficjał, sędziowie sarogaci: prałat Leopold Łyszkowski, prałat Ludwik Ponewczyński, kanonicy: ks. Zygmunt Chelmiecki i ks. Piotr Michalski (asesor), ks. Kazimierz Bączkiewicz (regens), ks. Wład. Piotrowski (sekretarz), ks. Jan Podbielski (sekretarz).

Skład sądu arcybiskupiego: prezydujący J. E. arcybiskup ks. Wincenty Popiel, sędziowie: J. E. biskup ks. Kazimierz Ruszkiewicz, prałaci Leopold Łyszkowski i Ludwik Ponewczyński, kanonicy: Zygmunt Chelmiecki i Piotr Michalski (asesor), ks. Julian Boczkowski (notaryusz), ks. Ant. Czepliński (obrońca sakr. małżeńskiego), ks. Jerzy Gautier (prokurator).

(a) **Z polskiej komisji szkolnej.** W środę wieczorem w magistracie łódzkim odbyło się posiedzenie członków miejskiej komisji szkolnej, na którym omawiano sprawę sporządzenia rozkładu skladek na utrzymanie szkół elementarnych miejskich w roku 1911.

(a) **Zjazd w Mińsku.** Komitet mińskiej giełdy leśnej zawiadomił łódzki komitet giełdowy, że korzystając z zapowiedzianego przyjazdu właścicieli lasów i przemysłowców, zajmujących się handlem drzewem, do Mińska na nadchodzący jarmark Bożego Narodzenia, postanowiono zorganizować naradę, w celu rozważenia niektórych kwestyj mających zasadnicze znaczenie dla przemysłu leśnego.

Ze spraw, jakie znajdują się na porządku dziennym, komitet mińskiej giełdy leśnej przytacza: 1) o projektowanej wyższej taryfie na przewóz budulcu kolejami żelaznymi; 2) poljeście starań u rządu, aby lokomotywy w okolicach leśnych opalać były drzewem; 3) o wprowadzeniu systemu metrycznego do wymiaru materiałów leśnych; 4) o zorganizowaniu instytutu przysięgłych mierników do obsługi systemu rzeki Dniepru.

Biorąc pod uwagę, że interesy jednej miejscowości mogą nie zgadzać się z interesami innych, a często nawet bywają wprost przeciwne, komitet jest zdania, iż dla wszechstronnego oświetlenia wspomnianych spraw pożądanym byłby udział w naradach właścicieli lasów, handlujących lasami, właścicieli tartaków, przedstawicieli komitetów giełdowych i innych kompetentnych organizacji ze wszystkich okręgów, mających związek z eksploatacją lasów na zachodzie Rosyi.

Tylko pod tym warunkiem uchwały narad mogą wpływać na dalszy rozwój przemysłu leśnego.

Komitet mińskiej giełdy leśnej prosi o wysłanie na zapowiedziany zjazd delegata z ramienia łódzkiego komitetu giełdowego.

(h) **Posiedzenie rzemieślników żydów.** We wczorajszym numerze naszego pisma zaznaczyliśmy, że żydzi rzemieślnicy, zamieszkali w Łodzi, odbywają posiedzenia w kwestyi opracowania swych desyderatów i wysłania delegatów na zjazd rzemieślników do Petersburga. Inicytorzy tych posiedzeń nie rozumieli programu zjazdu, gdyż najwyraźniej zaznaczono w nim, że dane miejscowości wysyłają wskazaną najwyższą cyfrę delegatów, a z tych na Łódź przypada 3, którzy wybrani już zostali przez ogół rzemieślników należących do zgromadzeń cechowych lub stowarzyszeń rzemieślniczych. Z tych przyczyn, miejsca dla delegatów rzemieślników żydów na zjeździe niema, tem więcej, że nie są oni zrzeszeni w jakiegokolwiek instytucji. Zwolywanie więc zebrań dla wybrania delegatów na zjazd chybia celu. Co zaś do referatów i potrzeb swych, należałoby porozumieć się z komisją, wybraną z ramienia rzemieślników łódzkich.

(x) **Z cechu szewskiego.** W poniedziałek 2 stycznia r. p. odbędzie się kwartalne zebranie majstrów tego cechu w lokalu № 34 przy ulicy Przejazd, w celu wybrania członków zarządu cechu.

Posiedzenie poprzedał nabożeństwo na tę in-

tencję, odprawione w kościele Dobrego Pasterza o godz. 10-ej z rana.

(a) **Łódzki komitet giełdowy** otrzymał zawiadomienie z departamentu dróg żelaznych, że zapowiedziane w dniu 30 b. m. (w piątek) narady w sprawie budowy kolei żelaznej Zabużno-Wieruszewskiej odwołano do wyznaczenia nowego terminu.

(h) **Ze stowarzyszenia akuserek.** W czwartek dnia 5 stycznia, w lokalu prezesowej stowarzyszenia akuserek (ul. Zawadzka № 10), o godzinie 4 po południu odbędzie się zebranie zarządu.

(a) **Z Tow. emigracyjnego.** Zarząd Towarzystwa emigracyjnego w Łodzi zwrócił się do gubernatora piotrkowskiego z prośbą, aby mieszkankom Łodzi, których mężowie wyemigrowali, nie stawiano przeszkód na wyjazd zagranicę, o ile przedstawiają zaświadczenie biura emigracyjnego.

(h) **Osobiste.** Sędzia pokoju XIII rewiru G. Szostacki przeniesiony został do m. Łasku na jego zaś miejsce naznaczony został sędzia pokoju z m. Łasku J. Wwiedzański.

(f) **Z sądu.** Fabrykanci tutejsi pp. Prope i Stranch mieli zatarg w restauracji „Misterhaus”, przyczem p. S. zabawał czynnie p. P. Sędzia pokoju 4 rewiru skazał p. S. za obelgi czynne na 4 dni aresztu i niezależnie od tego obie strony po 4 dni aresztu za zakłócenie spokoju publicznego.

Obaj skazani założyli apelację. Zjazd sędziów pokoju zmienił wyrok o tyle, że zwolnił pp. P. i S. od kary za zakłócenie spokoju publicznego, pozostawiając w swej mocy wyrok skazujący p. Strancha na 4 dni aresztu za obelgi czynne.

(a) **Skutki alkoholu.** Sledztwo wykryło, że Antoni Kamuski, włościanin ze wsi Wilczkowice, powiatu łęczyckiego, którego zwłoki, strasznie poszarpane, znaleziono w tygodniu zeszłym na szosie kałskiej, wracał pijany z Łęczycy, wsiadł na wóz niewykrytego dotąd włościanina; w drodze spadł z wozu, wkręcił się w koła i, jak świadczą krwawe ślady na szosie, był wleczony za wozem około wiorsty. Widocznie powożący również był pijany, skoro nie spostrzegł wypadku.

(h) **Kary sądowe.** Sędzia pokoju VIII rewiru miasta Łodzi skazał Chaskła Waksberga i Józefa Grubłata za handel w godzinach niedozwolonych po 10 rubli kary lub po 2 dni aresztu; za to samo Chajma Epstein i Henocha Głuchego po 5 rubli kary lub 1 dzień aresztu. Za niezachowanie przepisów sanitarnych skazani zostali: Moszek Frajnd, Głala Kura i Lejb Padwa po 15 rubli grzywny lub 3 dni aresztu, a Dwojra Markus na 10 rubli grzywny lub 2 dni aresztu.

(h) **Z sądu.** Sędzia pokoju VIII rewiru rozpatrywał sprawę Lejba Miltera i Jankla Mirtenbauma, o karzobych, iż dnia 1 października skradli pakę ze szpulkami, należącą do Majera Olstejna. Milter przyznał się do winy i skazany został na 4 miesiące więzienia. Mirtenbaumu dnia braku dowodów uwolniono od odpowiedzialności.

Czeladnik szewski I. Dylewski, pracujący u Iudła Lewkowicza, skradł skórę na podszewy. D. stawiony przed sędzią VIII rewiru sądu pokoju do winy nie przyznał się. Po zbadaniu świadków sędzia skazał Dylewskiego na 4 miesiące więzienia.

(h) **Pożar.** Dziś, o godzinie 5 rano, w suterynach pod restauracją „Ermitaż” służba miała polecenie napalić w piecach i jako opał użyć słomianki od butelek i inne nie potrzebne przedmioty. Służbie sprzykrzyło się co parę minut dokładać do pieców, więc zgarnęła sporą ilość rupiec, zapaliła je pod piecem w tem przekonaniu, że płomień i dym, wciągnie powietrze do pieców. Rachuby te zawiodły, płomień rozszedł się momentalnie po całej suterynie, a gryzący dym zmusił służbę do opuszczenia jej.

Wezwany II oddział straży ogniowej ochotniczej bezzwłocznie pospieszył do ognia, który w parę minut ugasił. Oddział I również przybył na miejsce pożaru, lecz był nieczynny.

(h) **O oszczerstwo.** Wczoraj sędzia pokoju XI rewiru miasta Łodzi, rozpatrywał sprawę Mendla Janowskiego, współwłaściciela domu przy ulicy Dingiej № 29, oskarżonego, że rozsiewał po mieście wieści uwłaczające polnemajstrów miasta Łodzi pułkownikowi Rezanowi. Janowski do winy nie przyznał się, lecz zbadani świadkowie potwier-

dzili w sądzie, że Janowski mówił do nich, iż policmajster bierze łapówki i że on sam je mu dawał. Sędzia po zbadaniu świadków, skazał Mendla Janowskiego na miesiąc bezwzględnej aresztu policyjnego.

(h) **Najechanie.** Wczoraj, o godzinie 6 wieczorem, na linii kolei podjazdowej Łódź—Pabianice, niedaleko od przystanku Kurok, chciał wskoczyć do wagonu biegnącego pociągu policyjant VI cyrkulu policyjnego miasta Łodzi Wiatow Tromcew; skok był tak niebezpieczny, że Tromcew padł pod koła wagonu, które obcięły mu nogę, a padając rozbił sobie bardzo niebezpiecznie głowę. Po wydobyciu T. z pod kół, umieszczono go w wagonie i przywieziono do Łodzi, a karetką Pogotowia odwieziono do szpitala Czerwonego Krzyża. Stan jego zdrowia beznadziejny.

(a) **Oszuści.** Wczoraj do sklepu spożywczego Świątkiewicza, przy ul. Długiej № 18, przyszli dwaj ludzie, kupili cukru i wręczyli córce właściciela dziesięciorublowkę w złocie, zabrali wydaną resztę i wyszli. Później dopiero przekonano się, iż mniemana dziesięciorublowka była to stara kopiejkowa moneta ze złotą powłoką.

Podobny fakt zdarzył się i w innych sklepikach.

(b) **Znaleziono dowody.** Naczelnik poczty przesłał do wydziału śledczego następujące dokumenty, znalezione w skrynkach pocztowych, mianowicie: paszporty Wilhelma Bekkera, Majlicha Szajfelda, Antoniego Przybyło, Józefa Nowickiej, Wincenego Rajchlewskiego, Matesa Bera, Mordki Fernera i Rozalii Marciniak.

(a) **Z wydziału śledczego** Agencji wydziału śledczego policji łódzkiej wykryli następujących przestępców. Sprawców kradzieży, spełnionej w piekarni K. Rubina, przy ul. Staro Zarzewskiej nr 5, przy pomocy włamania, Franciszka Kurowskiego, Feliksa Sawaczyńskiego, Stefanię Redigerową. Wskazali oni, że skradziony towar ukryli w mieszkaniu Maryana Redigera.

— Sprawców kradzieży wstążek, nieci ubrania i t. p. Antoniego Walentego Ziarkowskiego i Stanisława Rogalskiego, którzy łup zanięśli do mieszkania Ludwika Paniaka, przy ul. Żelaznej nr 7. Aresztowani przyznali się do kradzieży, lecz nie wskazali, gdzie ją dokonali.

— Stwierdzono, że kradzież wstążek, towarów jedwabnych i futer z magazynu Schönborna, przy ulicy Nawrot nr 5, na sumę 2,500 rb. spełnił Szymon Moszek Rosenstein, który będąc aresztowany, nie przyznał się do winy i nie chciał wskazać, gdzie przechowuje skradziony towar.

— Sprawców systematycznej kradzieży przędzy z fabryki Zagera, przy ul. Trębackiej, Stefana Woźniaka, Władysława Grablińskiego i Antoniego Kubasiewicza, którzy, aresztowani, przyznali się do winy; towar zwrócił Oddano go właścicielowi fabryki Zagerowi.

— Zatrzymano Antoniego Kaczmarka, złodzieja recydywistę.

— Aresztowano Władysława Zawadzkiego, który, przywłaszczony 150 rb. sędzię pokoju I rewiru m. Łodzi, p. Prozorowskiego, na razie ułotnił się.

— Zatrzymano Stefana Osńskiego, Zygmunta Koleczyńskiego, Apolonie Nawrocką i Ryszarda Chylińskiego, którzy byli w stosunkach z szajką złodziei, ułatwiali jej kradzież i przechowywali skradziony towar.

(a) **Kradzieże.** Do stojącego w bramie domu ulicy Wschodniej nr 70. Gabryela Rogozina, który trzymał w ręku towar, podbiegło kilku wyrostków, wyrwali mu zawiniątko z towarem, wartości 150 rb. i zbiegli. Za złodziejami puszczono się w pogoń i zatrzymano. Są to: Stanisław Poddębński, Mendel Brauner, Notzel Ziegler i Boruch Bokermajster.

— Z mieszkania Dona Baskina, przy ul. Kamiennej nr 15, skradziono 104 arszysy towaru wełnianego, wartości 110 rb., 2 lichtarze srebrne i inne rzeczy. Na ślad złodzieiów nie natrafiono.

(a) **Podrzucone dziecię.** W korytarzu domu, przy ul. Polulnowej nr 40, podrzucono dziecię płci męskiej, mające około 6 miesięcy, wyznania mołozowego. Chwilowo zapiekował się podrzutkiem stróż domu, Stanisław Korolak.

(p) **Pogotowie ratunkowe** w ciągu dnia wczorajszego pomiędzy innymi wzywano do następujących wypadków:

— Ogólnemu osłabieniu uległo pięć osób, z których jedną odwieziono do szpitala Aleksandra, jedną do mieszkania, jedną odesłano do Przytułku starców i kalek na ul. Dzielna, jedną do Przytułku noclegowego na ul. Cmentarna.

(a) **W sprawie kasy emerytalnej p'isarzów gminnych.** Urzędowi gminnym polecono okólnikiem zaniechać wszelkich starań, dotyczących utworzenia kasy emerytalnej p'isarzów gminnych, gdyż, jak zaznaczone w tymże okólniku, sprawą tą zajęły się już władze rządowe.

Jak wiadomo, w sprawie powyższej, poruszonej przed kilku tygodniami przez jednego z p'isarzów gminnych powiatu biłgorajskiego, odbyły się już w niektórych powiatach narady poszczególnych grup osób zainteresowanych.

(b) **Znachor przed sądem.** Dnia 26 grudnia starszy strażnik m. Zgierza został zawiadomiony, iż zamieszkały w Zgierzu na Przybyłowiu Szy-

mon Malinowski zajmując się potajemnym leczeniem ludzi — rozdał chorym rozmaite lekarstwa, każąc za to wszystko sobie płacić, krytykuje działalność zawodowych lekarzy, dowodząc iż biorą honoraria napróżno. Podczas rewizji w mieszkaniu Malinowskiego, policja znalazła mnóstwo rozmaitych ziół, maści, mikstur.

Sędzia pokoju XIII rewiru skazał Malinowskiego na 20 rubli kary lub 4 dni aresztu.

Skazany apeluje do zjazdu.

(a) **Ze Zgierza.** Duchowny maryawita Pągowski otrzymał od gubernatora piotrkowskiego pozwolenie na otwarcie czytelni-biblioteki dla maryawitów.

(a) **Z Pabianic.** Do sklepu z towarami kolonialnymi Ciechanowskiego, przy ul. Tylnej, w domu Mantaya, wszedł wczoraj jakiś człowiek, a zastawszy tylko żonę właściciela, wydobyl nagle rewolwer, skierował go wprost do głowy Ciechanowskiej i zażądał pieniędzy. Wystraszona kobieta wyjęła z szuflady kobiałkę ze złotą i srebrną monetą, którą na rozkaz bandyty wspaniała mu do kieszeni palta.

Podczas tego z ulicy wszedł jakiś interesant, a ujrzawszy człowieka z rewolwerem, cofnął się natychmiast.

Bandyta obłowiwszy się gotówką, wyszedł, podziękowawszy właścicielce sklepu za uprzejmość.

SZTUKA.

(x) **Teatr polski A. Zelwerowicza** (ul. Ceglarniana № 63). Z kancelaryi teatru komunikują nam:

— Najbliższą premierą czwartkową będzie rozgłosny dramat niedawnę zmarłego dramaturga duńskiego B. Örnsäterne-Börusona „Po nad siły“, który ze względów cenzuralnych nigdzie dotąd w kraju nie mógł być grany.

Dramat ten w artystycznym przekładzie prof. Jana Kasprowicza, o głębokim podkładzie psychologicznym i społecznym, otrzyma nową wystawę; reżyserję prowadzi dyr. Zelwerowicz ściśle według scenariusza teatru krakowskiego, gdzie sztuka ta przed 6-1u laty cieszyła się wyjątkowym powodzeniem.

— W sobotę, o pół do 4 po poł. dyrekcya daje specjalne widowisko dla dzieci; odegrane będzie barwne „Boże Narodzenie“ prof. Swierzyńskiego; ceny miejsc najniższe, przy czem każda dorosła osoba ma prawo bezpłatnego wprowadzenia jednego dziecka w wieku do lat dziesięciu; wieczorem o 8 m. 15 „Schronisko dla podlotków“ po raz drugi.

(x) **Teatr popularny A. Mielewskiego** (Konstantynowska № 16). Z kancelaryi teatru komunikują nam:

— Dziś w piątek po raz ostatni „Fanatycy“ Andrzeja Marka.

— Jutro w sobotę, po poł. po cenach najniższych „Kmicic“ H. Sienkiewicza; wieczorem po raz pierwszy bardzo wesoła komedia ze śpiewami p. t. „Twórcy szczęścia“.

Sztuka ta, pełna humoru, obiegła wszystkie pierwszorzędną scenę, zdobywając sobie wszędzie nadzwyczajne uznanie publiczności; dyrekcya nie żałuje nakładu pracy i kosztów, przygotowując zupełnie nowe kostiumy i dekoracje do tej sztuki.

Pokup na bilety duży.

— W niedzielę, po poł. cieszący się wyjątkowym powodzeniem wodewil pod tyt. „Panna do wszystkiego“; wiecz. po raz drugi „Twórcy szczęścia“.

(x) **Z salonu sztuk pięknych E. M. Pietkiewicza.** Włodzimierz Nałęcz — znany artysta-malarz bawi w naszym grodzie z powodu wystawy specjalnej dzieł swoich, od dni paru urządzonej w salonie sztuk pięknych E. Pietkiewicza.

Na wystawę składa się przeszło 30 płócien utalentowanego artysty. Są to przeważnie pejzaże morskie i górskie w których tak celuje nasz artysta. Również i cykl mazowiecki interesująco się przedstawia. Oto są tytuły niektórych dzieł wystawionych: „Dolina rzeki Białki (powiat rawski)“, „Powrót stada“, „Żegluga“ (z cyklu przeszlicznych sonetów krymskich Adama Mickiewicza), „Loch Fioun (Szkocya)“, „Te-cza“, „Słońce północne (za kołem biegunowym)“, „Wisła“, „Isle of Skye (Szkocya)“, „Ostatnie

kry“, „Dunajec i Tatry“, „Wodospad Rzonki na Prucie“, „Mgły“, „Ziwo na Mazowszu“ i wiele innych.

Całość przedstawia się niezwykle zajmująco.

(x) **Z Towarzystwa Szopenowskiego.** Po fe-ryach świątecznych Towarzystwo Muzyczne imienia Szopena przystępuje do dalszej pracy w kierunku krzewienia poważnej muzyki.

Zespoły wokalne (duety, tercety, kwartety i t. p. z oper) pod kierunkiem doświadczonej profesorki śpiewu pani Szubert-Biernackiej i dyrektora Joteyki odbywać się będą w środy i piątki o godzinie 6—8 przed wieczorem, począwszy od środy dnia 4 stycznia. Do zespołów zapisało się tak wiele osób, że powstał projekt stworzenia „chóru solistów“.

Najbliższa próba orkiestry symfonicznej odbędzie się w poniedziałek 2 stycznia o godzinie pół do 9 wieczorem. W studyach 5-ta symfonia (c mol) Beethovena.

Ze względu na projektowane wystawienie wspaniałego dzieła — oratorium „Stabat Mater“ Rossiniego, zarząd pragnie powiększyć chór mieszany Towarzystwa do odpowiedniej liczby, więc za naszym pośrednictwem zwraca się do pań i panów amatorów śpiewu chóralnego o zapisywanie się na warunkach korporacyjnych w środy i piątki między godziną pół do 9 — 10 wieczorem w lokalu Towarzystwa przy ul. Widzewskiej № 73.

ZABAWY.

(x) **Wieczór sylwestrowski.** Jutrzejszy wieczór u lutnistów zapowiada się niezmiernie interesująco.

Zarząd T wa najusilniej stara się, aby ta dawna i tradycyjna uroczystość wypadła jaknajlepiej.

Część muzyczna rozpocznie się o g. pół do 10 wieczorem.

Obfity i wielce urozmaicony program wypełnią: śpiewy solowe damskie i męskie, gra na skrzypcach, fortepianie, cytrze, deklamacje, monologi, chór męski i mieszany; wszystkie te produkcje mają być wykonane do godziny 12 w nocy. Punctualnie zaś o g. 12 chór męski „Lutni“ wykona specjalnie skomponowaną przez dyr. Alojzego Dworzaczka „Kantatę“ — którą lutniści powitają Nowy Rok. Kiedy już przebrzmia dźwięki „Kantaty“ przemówi prezes Towarzystwa dr. Wl. Garliński.

W dalszym ciągu staropolskim zwyczajem polonez rozpocznie część taneczną wieczoru, którą powierzono głównemu gospodarzowi „Lutni“ dr. M. Markowski.

Dziś odbędzie się pierwsza poświęcona próba chóru mieszanego, na którą dyrektor „Lutni“ wzywa wszystkich członków i członkinie.

(x) **Z T-wa „Przyszłość“.** Zebranie zwyczajne członków Towarzystwa abstynentów „Przyszłość“ odbędzie się w niedzielę, dnia 1 stycznia r. p. o godz. 4 m. 45 po południu w lokalu własnym przy ul. Konstantynowskiej № 2.

(x) **Bal maskowy.** W celu zasilenia funduszu kasy wdów i sierot i kasy chorych przy Stowarzyszeniu wzajemnej pomocy pracowników handlowych w Łodzi, zarząd tegoż Stow. urządzi jutro w sali koncertowej Vogla „Bal maskowy“.

(x) **Z Koła pracowników drogi żelaznej F-L.** Jutro w lokalu własnym Koła pracowników drogi żelaznej fabryczno-łódzkiej (Widzewska № 73) odbędzie się „Wieczór Sylwestrowski“. Początek o godzinie 9 wieczorem.

(a) **Rzemieś nicze** Towarzystwo śpiewacze „Lira“ dorocznym zwyczajem organizuje w sobotę, dnia 31 grudnia r. b., w lokalu przy ul. Mikołajewskiej № 11, zabawę p. n. „Wieczór sylwestrowski“.

Program zabawy obejmuje produkcje wokalne solowe, popisy chórów oraz Koła dramatycznego i na zakończenie tańca.

Początek zabawy o godz. 8 wieczorem.

Kronika antialkoholowa.

System Pollarda. Wiliam Jefferson Pollard, sędzia w St. Luis w Stanach Zjednoczonych popadł na ciekawy pomysł zwalczania pijaństwa. Otóż wszystkim przestępcom, którzy popełnili swój czyn w stanie upojenia, daje on do wyboru albo poniesienie kary, albo też uwolnienie

pod warunkiem podpisania przyrzeczenia, że przez rok powstrzymają się od używania napojów alkoholowych.

Jeśli jednak przyrzeczenie to złamają, muszą ponieść karę. Możliwość warunkowego ulaskawienia staje się dla przestępców często pobudką do poprawy życia i zerwania z pijaństwem, a w każdym razie działa ona z pewnością bardziej wychowawczo niż karanie bezwzględne każdego przestępstwa, które nie poprawia wcale, a rzadko tylko odstrasza.

W ten sposób około 95 proc. przestępców w Saint Louis poprawia się. System ten zaprowadzono dotąd w stanie amerykańskim Vermont, w prowincji australijskiej Victoria, oraz w Anglii i Irlandyi. W ślady tych państw pójdzie teraz zapewne także Szwajcarya i Niemcy, gdzie w kołach prawniczych poważnie rozważa się system Pollarda.

Zniesienie propinacji i reforma szynkarstwa w Galicyi ten jeden przynajmniej miała skutek, że przy rozdzielaniu nowych koncesyj szynkarskich szereg gmin pozbył się karczem — miejmy nadzieję, że na zawsze. Według wiadomości urzędowych nie udzielono koncesyj w 1445 gminach i to w 937 gminach — z tego powodu, że gmina zasadniczo oświadczyła się przeciwko udzieleniu koncesyj, co namiestnictwo uwzględniło, w 385 gminach dla tego, że osoby, proszące o koncesję, nie odpowiadały warunkom ustawy, w 123 gminach wreszcie dla tego, że nikt nie podał prosby o koncesję.

Udzielono dotąd razem 9687 koncesyj w 4919 gminach, uwzględniając przeważnie (w 2/3 wypadków) dotychczasowych szynkarzy, t. j. prawie wyłącznie żydów, w drobnej tylko części (w 1268 wypadkach) nadając koncesje właścicielom, a jeszcze mniej właścicielom gorzelni i browarów, drobnym kupcom, stowarzyszeniom, gminom i t. d.

Mimo pewnych wad, jakie popełniono przy rozdzielaniu koncesyj, nowy układ stosunków szynkarskich tę jedną będzie miał niezaprzeczony korzyść, że liczba szynków, których dotąd było przeszło 20,000 zmniejszy się o połowę.

Z WARSZAWY.

* Powrót.

Jak donosi „Warszawski dziennik“, generał gubernator warszawski i dowódca wojska warszawskiego, generał-adjutant Skalon wczoraj wieczorem powrócił z Petersburga.

— Dyrektor kancelaryi general-gubernatora warszawskiego, rz. r. st. Charlamow, powrócił wczoraj z Petersburga.

* Odmowa.

„Warsz. Słowo“ donosi, że nadeszło urzędowe zawiadomienie, iż komisja budżetowa Dumy odrzuciła projekt ministerjum spraw wewnętrznych o powiększeniu etatu warszawskiego zarządu żandarmerji kolejowej.

* Z prasy.

Ks. Kazimierz Bączkiewicz, b. adwokat przysięgły i b. profesor prawa kanonicznego w seminarjum warszawskim, a obecnie regens kancelaryi konsystorza metr. warsz., otrzymał pozwolenie wydawania miesięcznika p. t. „Wiadomości archidiecezjalne warszawskie“ w zakresie nauk teologicznych, prawa kanonicznego, socjologii, krytyki naukowej, kroniki i korespondencji miejscowej i zagranicznej.

* Skon.

Wczoraj zmarł w Warszawie Konstanty Wojciechowski, znany budowniczy, właściciel domu i wicedyrektor Towarzystwa Kredytowego miasta Warszawy.

* Ślub skazańca.

W kancelaryi awilonu X cytadeli warszawskiej odbył się obiad zaślubin. Mianowicie skazany na zesłanie — zterminowe Leon Marciniak wziął ślub małżeński z Wiktoryą Zaleską. Zarząd więzienny udzielił nowożeńcom pół godziny czasu na rozmowę, poczem małżonkowie pozegnali się i mają się spotkać dopiero na miejscu osiedlenia Marciniaka.

Z KROLESTWA.

Agitacja. Z Piotrkowa donoszą, że żydzi tamtejsi, uzyskawszy zgodę rabina, wysłali petycję do general-gubernatora warszawskiego, ministra spraw wewnętrznych, ministra handlu i Rady Państwa, domagając się swobody handlu w niedzielę.

W petycjach piszą, że nowe prawo „grozi ruiną w szczególności handlowi żydowskiemu, a wogóle jest szkodliwe dla handlu całego w Królestwie Polskiem i w Cesarstwie.

Kielce. Otrzymano tu wiadomość, iż wczoraj o godzinie 3 w nocy, na stacyi Chęciny, odnogi dąbrowskiej, wadły na siebie dwa pociągi towarowe.

Parowóz i sześć wagonów uległo silnemu rozbiciu. Odlamy wagonów zagroziły jeden tor kolejowy, skutkiem czego komunikacja na tej linii została przerwana.

Ruch pociągów odbywa się po drugim torze.

Wypadku z ludźmi nie było, jakkolwiek maszynista parowozu, który uległ rozbiciu, skarży się na potłuczenie.

Z Kielce wysłano pociąg pomocniczy ze służarzami.

— W Kielcach zaczął wychodzić miesięcznik poświęcony sprawom duchowieństwa diecezji kieleckiej p. t. „Przegląd diecezjalny“. Jako redaktor i wydawca podpisuje nowe czasopismo ks. J. Pycia.

Z dzielnic polskich.

ZE LWOWA Rozprawa przeciw akademikom ruskim, oskarżonym o napad na uniwersytet lwowski odbędzie się we Lwowie d. 14 lutego przed trybunałem wyrokującym. Przewodniczyć rozprawie będzie radca Obertyński; oskarża prokurator Franke. Oskarżonych jest 101. Rozprawa odbędzie się w dużej sali sądowej. Oskarżeni zajmą ławki, przeznaczone dla publiczności, dlatego dostęp dla publiczności będzie ściśle ograniczony. Rozprawa potrwa około dwóch miesięcy.

— Komitet budowy pomnika Fr. Smolki we Lwowie rozpisuje za pośrednictwem lwowskiego «Koła architektów polskich» konkurs na projekt pomnika Franciszka Smolki.

Termin nadsyłania prac upływa z d. 1-yim maja 1911 r.

Warunki, programy i plan sytuacyjny placu Smolki otrzymał można we Lwowie «Koło archit.» Tow. polit. (Zamorowickiego 9); w Krakowie «Koło archit.» (ul. Straszewskiego 28).

— Na zjeździe ukraińców uchwalono zastrzyć taktykę w radzie państwa, wytrwać w obstrukcyi w sejmie galicyjskim i zażądać usunięcia namiestnika Bobrzyńskiego.

Ostatnia poczta.

— Mocarstwa opiekuńcze doręczyły Porcie ottomańskiej notę, w której oświadczają, że zakupi broni przez kretenczyków nie należy przypisywać żadnego znaczenia, gdyż mocarstwa postanowiły bronić praw i mienia mahometan na Krecie i przestrzegać praw zwierzchniczych Turcyi.

— Drobnymi właścicielami winnic w Szampani opierają się czynnie przywozowi obcych win, które na miejscu przerabiane są na szampańskie. Onegdaj kilka beczek wina przywieziono koleją do Epernay Gdy je wieziono do fabryki, powstało zbiegowisko, zaczęto bić w dzwony, pobito woźniców i wino z beczek wylało. Interwencja żandarmów nic nie pomogła.

— Podczas świąt doszło do bójek i rozruchów w kopalniach południowo-afrykańskich. Pod New-Kleinfontein krajowcy rzucili się z sagajami na policyj; policyjanci strzelali i zabili trzech krajowców.

City Deep-Mine była widownią krwawych rozruchów, podczas których zginęło trzech krajowców, wielu zaś odniosło rany. W bójce w pobliżu kopalni zginęło sześciu krajowców.

— Z Aten donoszą: Venizelos zaniechał zamiaru przeprowadzania zmiany w gabinecie, gdyż

król osobiście prosił Gryparisa, aby pozostał na stanowisku ministra spraw zagranicznych.

— Sir Charles Dilke oświadczył współpracownikowi „Figara“, zapytującemu go o politykę zagraniczną angielskiej partji liberalnej: „Mówią o planie ogólnego porozumienia z Niemcami. Nie uważam go za bardzo poważny. W sprawach poszczególnych wszakże, np. w sprawie kolei Bagdadzkiej, mogłyby przyjść do skutku umowy. Ja ze swej strony nie stawiałbym zarzutów.“

— Z kancelaryi poselstwa tureckiego w Sofii skradziono bardzo ważne dokumenty poufne. Złodzieje poszukiwali zwłaszcza dokumentów, dotyczących stanowiska Rumunii w razie wojny bułgarsko-tureckiej. Skradziono również kluczyk plama szyfrowego. Według innych wiadomości, zginęły wszystkie akty z ostatnich tygodni.

TELEGRAMY.

Skierzwice, 29 grudnia. (P.) Przybyli tu na polowanie Ich Cesarzkie Wysokości Wielcy Książęta Mikołaj Mikołajewicz oraz Mikołaj i Sergiusz Mikołajewiczowie wraz z gośćmi. Wieczorem w parku pałacowym przy świetle pochodni i muzyce rogów myśliwskich odbył się przegląd zabitej zwierzyny. W ciągu pierwszego dnia zabito 1,200 sztuk.

Petersburg, 29 grudnia. (P.) Przy ministerjum przemysłu i handlu pod przewodnictwem ministra rozpoczęły się posiedzenia rady umysłowej, która ma obmyśleć środki celem uporządkowania sprawy zanieczyszczania rzek przez ścieki fabryczne.

Budapeszt, 29 grudnia. (P.) W delegacji austriackiej Masaryk, popierając oskarżenie przeciwko administracji ministerjum spraw zagranicznych w związku z fałszerstwem dokumentów w sprawie Friedjunga przez misję austro-węgierską w Białogrodzie, zwraca uwagę delegacji na treść aktu oskarżenia w procesie Wasicza.

Następnie Masaryk pokazuje telegramy, w których figurują hr. Bobrinskij i Stachowicz, napisane ręką Wasicza. Na obu sfałszowanych telegramach brak tylko stempla urzędowego; reszta notatek służbowych znajduje się w całości.

Dalej Masaryk dowodzi, że dostarczone mu protokoły „Słowiańskiego Jugu“ były podrobione.

Masaryk twierdzi, że Aehrenthal walczy z nim nie tylko niezdarnie, ale ordynarnie i niehonorowo. Austro-węgierski minister spraw zagranicznych, będący jednocześnie ministrem dworu, powinien być trochę więcej dżentelmenem.

Masaryk obiecuje poczynić dalsze rewelacje.

Następnie mówił Kłofacz, twierdząc, że w osobie Wasicza potępiony został cały system fabrykowania zbrodni państwowych. Kłofacz żąda nie amnestyi, lecz uwolnienia współczłonków swej partji, znajdujących się od lat dwóch w więzieniu, jak również przedstawienia przez Aehrenthala dokumentów policyi państwowej, na których zasadzie wydano wyrok w sprawie antymilitarystów w Pradze.

Tresicz-Pawitschicz oświadcza, że Aehrenthal nie może oczekiwać od niego, jako jedynego przedstawiciela serbo-chorwatów, głosu za prowizoryum budżetowym, po tem, gdy fałszerstwa jego omal nie sprowadziły klęski na cały naród serbo-chorwacki.

Budapeszt, 29 grudnia. (P.) Aehrenthal w odpowiedzi jaknajkategoryczniej oświadczył, że Forgacz nigdy nie miał żadnych stosunków z Wasiczem.

Budapeszt, 29 grudnia. (P.) Podczas przyjęcia delegacji austriackiej i węgierskiej, arcyks. Franciszek Ferdynand, odpowiadając w imieniu cesarza na mowy powitalne prezesów delegacji, wskazał na uczucie prawdziwego zadowolenia cesarza z powodu pomyślnych stosunków międzynarodowych.

Opierając się na swych sojuszach i dzięki przyjacielskiemu stosunkom ze wszystkimi innymi mocarstwami — powiedział arcyksiążę — monarchia w przyszłości jaknajenergiczniej dokładać będzie starań ku utrzymaniu i umocnieniu pokoju, zaznaczając, że żądanie przez ministerjum wojny nowych kredytów na potrzeby armii ma na celu uregulowanie niektórych budżetowych niedoborów ministerjum wojny i marynarki. Wskazuje także potrzebę przyznania dużych środków, aby utrzy-

mać się na właściwej wysokości, wobec analogicznych przygotowań ze strony wszystkich mocarstw.

Barcelona, 29 grudnia. (Wl.) Związki robotnicze, które przyłączyły się do wiecu robotników portowych w gmachu teatru marynarzy, postanowiły ogłosić w dniu dzisiejszym strajk powszechny, jeżeli spór nie zostanie zażegnany do 12 w nocy. Liczba członków związków wynosi 12,000. Połączona młodzież narodowa i republikańska Barcelony ogłosiła proklamację przeciwko miejskim podatkom konsumcyjnym, jak również przeciwko nowym taryfom, przyjętym przez radykalną większość rady miejskiej.

Lizbona, 29 grudnia. (Wl.) W Portugalii panuje wielkie napięcie wskutek wymagań robotników. Donoszą o wielu wypadkach niekarności w armii i marynarce. Rząd i ludność są silnie zaniepokojeni.

Katowice, 29 grudnia. (Wl.) Wobec niewątpliwego zrzeczenia się mandatu poselskiego przez Napieralskiego, podczas przyszłych wyborów do parlamentu niemieckiego z okręgu bytomskiego kandydować będzie p. Dombek, redaktor odpowiedzialny „Katolika”.

Berlin, 29 grudnia. (Wl.) Do pism tutejszych nadeszła wiadomość o masowych aresztowaniach w Helsingforsie i miastach fińskich.

Berlin, 29 grudnia. (Wl.) Wskutek nowej śnieżycy połączenie telegraficzne i telefoniczne pomiędzy Belgią a Niemcami stało się niemożliwym.

Berlin, 29 grudnia. (Wl.) „National Zeitung” zaprzecza wiadomości, jakoby austriacki następca tronu miał przyjechać w marcu do Petersburga.

Koźnia 29 grudnia. (Wl.) Wśród robotników zagłębia Ruhr panuje wrzenie. W najbliższe dni świąteczne i niedzielne będą miały miejsce liczne zebrania celem zajęcia stanowiska wobec sprawy zarobków.

Nowy-York, 29 grudnia. (Wl.) Polowa sił wojennych Meksyku stoi w prowincji Chihuahua. Wybuchło nowe powstanie w prowincji meksykańskiej Tobosko. Nawet indyane w Jukatanie się burzą.

Z ostatniej chwili.

Poznań, 30 grudnia. (Wl.) Polacy zamierzają w Holsztynie wysunąć własną kandydaturę do parlamentu przy obecnych wyborach uzupełniających, a nie głosować na kandydata centralnego, gdyż centrowcy utrudniają tam polakom życie polityczne.

Londyn, 30 grudnia. (Wl.) Według doniesienia „Morgenpostu” pogłoski o przyjeździe następcy tronu austriackiego do Skierniewie pojawiły się z powodu gorącego życzenia pewnych sfer petersburskich, działających pod wpływem rad udzielonych z Berlina. Dyplomacja niemiecka pracowała od dosyć dawna w Petersburgu nad odciążeniem Rosji od Anglii i zbliżeniem jej do Austrii. Ponieważ specjalnością Niemiec jest ułatwianie kwestii politycznych na polowaniach, przeto poradzono Rosji użyć tego wypróbowanego środka. Usiłowanie te jednak napotkało na opór dyplomacji austriackiej, która w dodatku czuła się dotkniętą tonem niezbyt przyjaznym niektórych dzienników rosyjskich w tej sprawie.

Paryż, 30 grudnia. (Wl.) Rząd portugalski zaprzecza wiadomościom podanym przez gazetę „Temps”, jakoby w Portugalii wykryto tajne stowarzyszenia dla przywrócenia królestwa i rząd nie był pewny wojska i marynarki. Panuje wprawdzie niezadowolenie wśród części ludności, która spodziewała się znacznych osobistych korzyści z powodu przewrotu, lecz ogół jednak z ufnością patrzy na działalność nowego rządu.

Wiedeń, 30 grudnia. (Wl.) W sprawie wydalenia robotników rosyjskich z Morawskiej Ostrawy rozchodzi się o zarządzenia prokuratorzy, która krok ten uważała za nieunikniony, ponieważ letnią porą nie było tygodnia, ażeby nie dokonano jakiego mordu lub rabunku, które sprawcami byli robotnicy z Królestwa i Rosji.

Londyn, 30 grudnia. (Wl.) Biuro Reutersa do-

nosi, że perski minister spraw zagranicznych w motywach swojej dymisji podał, iż Rosya nie szanuje układu i nagle powołuje się na nieistniejące precedensy, aby usprawiedliwić swoje postępowanie.

Londyn, 30 grudnia. (Wl.) Na wiosnę projektuje rząd angielski ważne zmiany w dyzlokacji okrętów wojennych. Flota śródziemno-morska otrzyma łodzie podwodne, lecz za to dwa krążowniki 1-ej klasy będą wysłane do Azji wschodniej.

Barlin, 30 grudnia. (Wl.) Dzisiejszy „National-Zeitung”, organ narodowych liberalów, występuje z ostrym artykułem wstępnym przeciwko Bethmanowi Hollwegowi, który pomimo energicznego domagania się patriotów niemieckich o zastosowanie prawa wyłączeniowego, nie zaznaczył dotychczas swego stanowiska, nie chcąc widocznie narazić się polakom, którzy przez obalenie Bülowa umożliwili mu zostanie kanclerzem.

Nowy Jork, 30 grudnia. (Wl.) W Pickwoleek pękł wczoraj wieczorem kocioł parowy w fabryce lodu; 12 ludzi zabitych i 26 ciężko rannych.

OFIARY.

Na Gniazdo Tow. opieki nad dziećmi.

Wygrane na loteryi, bezimiennie 2 rb 50 kop. Bezimiennie 1 rb. — A. Rybak 2 rb.

Na chleb dla ubogich

św. Antoniego w Łagiewnikach.

Wygrane na loteryi, bezimiennie 2 rb. 50 kop.

Na choinkę dla biednych dzieci.

Toldzik, Zosia i Zbyszek Olszakowscy 2 rb. Bezimiennie 50 kop.

Na dzwonn do kościoła św. Stanisława Kostki.

Bezimiennie 1 rb.

Dla biednych dzieci.

Tadzio i Ludus 50 kop.

Na przytułek noclegowy.

A. Rybak 3 rb.

Na pomnik dla ś. p. Teofili Schmid

(przełożonej pensyi).

Mieczysława Marcinkiewicz 5 rb

Zamiast powinszowań noworocznych.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów Szkoły Handlowej kupiectwa łódzkiego

A. Raubał 3 rb.

Na szwalnię przy Kole panien.

Janostwo Dmochowscy 2 rb.

Alojzy Dworzaczek 1 rb.

Na szkołę rzemiosł

(przy łódzkim chrz. Tow. dobr.).

Kazimierz Ruszkowski z Bielogłazowa 1 rb — Michał Goldmüntz 1 rb — R. i H. Mosakowscy 2 rb. B. Łoziński 2 rb. — Firma Pluton 5 rb.

Dla najbardziej potrzebujących.

Kazimierz Ruszkowski z Bielogłazowa 1 rb. Paul Ryszak 3 rb.

Na oddział łódzki T-wa opieki szkolnej.

Dr. Józef i Marya Kolińscy 2 rb. — Janostwo Thum 2 ruble.

Na uczelnie.

Dr. Józef i Marya Kolińscy 2 rb.

Na chrześcijańskie kolonie letnie.

Dr. Józef i Marya Kolińscy 2 rb.

Dla niezamożnych uczniów Szkoły Handlowej kupiectwa łódzkiego.

Michał Goldmüntz 1 rb.

Na Pogotowie ratunkowe.

Michał Goldmüntz 1 rb.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów.

Kazimierz Górski 1 rb — E. Freudenberg (hotel „Victoria”) 5 rb. — Władysławowie Szoslandowie 1 rb.

Na Gniazdo Tow. opieki nad dziećmi.

Edmundowie Hillowie 5 rb. — Z. W. 1 rb

Na wpisy dla niezamożnych uczniów gimnazjum polskiego.

Henrykowie Więckowscy 3 rb. — Ignacowie Ruszkowscy 2 rb.

Na Towarzystwo pomocy dla niezamożnych uczniów przy szkole filologicznej J. Radwańskiego.

Wacław Drozdowski z rodziną 3 rb.

Na budowę kościoła św. Stanisława Kostki.

Franciszkostwo Gralińscy 2 rb.

Na łódzkie chrześc. Tow. dobroczynności.

A. Kerpert 1 rb.

Na przytułek noclegowy.

Józef Wajnikonis 2 rb. — Alfred Ramisch 1 rb.

Dla biednych uczniów szkoły Radwańskiego.

Witold Magnuski 2 rb.

Sprostowanie W. N. 287 „Rozwoju” w rubryce ofiar pod załącznikiem na Gniazdo Tow. opieki nad dziećmi mylnie wydrukowano: Zebrano na imieninach 1 rb. 50 kop., winno być: Zebrano na imieninach L. Dąbiec 1 rb 50 kop.

S + P.

Kaziutka Kołakowska

córka Konstantego i Kazimierzy z Konopnickich, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach zmarła dn. 30 grudnia, przeżywszy lat 4 miesiące 8 dni.

Wyprowadzenie drogiel nam zwłok z domu № 39 przy ul. Widzewskiej na Stary cmentarz katolicki nastąpi w dniu 31 grudnia o godzinie 3:00 po południu, o czem zawiadamiają stroskani

3335 Rodzice i Rodzina.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacji centralnej K. E. Ł.

Data.	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
29 XII i pp	747.9	— 1.8	80	Pd Z 2	Z dnia 29 XII Temperatura max. — 2.0° C. min. — 5.2° C. Opad 0.9
29 XII 9 w.	744.7	— 2.8	92	Pd 3	
30 XII 7 r.	741.1	— 2.2	94	Z 1	

Doniesienie teatralne.

TEATR POLSKI A. ZELWEROWICZA
CEGIELNIANA № 63.

Dyrekcja podaje do ogólnej wiadomości Sz. Publiczności, że począwszy od wtorku, dnia 3-go stycznia 1911 r., dawane będą stale we wtorki widowiska teatralne, złożone ze sztuk, cieszących się największym powodzeniem w sezonie, po cenach o połowę niższych od cen popularnych.

Ceny miejsc wraz z garderobą:

Łoże 6-osobowe	Rb. 4.50	Krzesła 23 rzędu	Rb. 0.25
4-osobowe	3.00	Krzesła boczne	0.30
Krzesła: 1-go rzędu	0.70	Amfiteatr 1 rzędu	0.45
2 i 3	0.65	2 i 3	0.30
4 i 5	0.60	4 i 5	0.25
6, 7 i 8	0.55	6, 7 i 8	0.20
9, 10 i 11	0.50	Balkon boczny 1 rz.	0.30
12, 13, 14 i 15	0.45	2	0.25
16, 17 i 18	0.40	Galerya 1 rzędu	0.17
19—20	0.35	2 i 3	0.15
21—22	0.30	4, 5, 6, 7, 8 i 9 rz.	0.10

Sprzedaż biletów odbywa się: przez cały tydzień w cukierni W-go Komora, róg Dzielnej i Wschodniej, a w dzień przedstawienia w kasie teatru od 11 rano do 1 po poł. i od 5 do końca przedstawienia.

Dnia 3 stycznia dane będzie

„Eros i Psyche“.

3327

Leśniczówka Sobotę, 31 grudnia Wieczór Sylwestrowski

MILSA 64. | | | | Początek o godz 8 wiecz Wejście 50 kop, dla dam 30 kop.

CHOINKA W niedzielę 1 stycznia

Zabawa taneczna.

przedstawienie teatr. kier. GLOGERA.

Wejście 40 kop, dla dam 25 kop.

Sala odrestaurowana i ogrzana. 3333

ODEON

Piątek i sobota 30 i 31 grudnia 1910 r. **WSPANIAŁY PROGRAM w 3-ch częściach:**

By zostać królową!!! — Dramat histor. Film d' Art. — **Dobry sąsiad** — Obraz z życia. **W internacie gimnazjalnym** Wyjątkow. komiczny.
Przepaście górskie Wspaniała natura. **Ostatni tydzień awiacyjny w Turynie** — Zdjęcie z natury.
ORKIESTRA: Trio koncertowe. Dyrekcya **Hutten-Czapski.**

MLEKO

wyborowe, dwa razy dziennie świeże. Sprzedaż detaliczna i hurtowa. Dostawa na każde żądanie. Również masło w różnych gatunkach poleca Mleczarnia dóbr „PAPROTNIA i WALEWICE“, Przejazd Nr. 52 i Andrzeja Nr. 26. 3329 3

ZNANY CYRK A. DEVIGNE przy TARGOWYM RYNKU.

Dzisiaj, dnia 30 grudnia 1910 r.

Wielkie Przedstawienie

z udziałem całej trupy i nowych debiutantów.

Nadzwyczajna tresura młodego pogromcy KORTI

Furora! 11 lwów 11 Furora!

z dwoma tygrysowanymi dogami.

Początek przedstawienia punktualnie o godz. 8 1/2, wiecz. 3237

Szczegóły w afiszach i programach.

ANONS. W sobotę 31 grudnia i w niedzielę 1 stycznia 1911 r. po dwa przedstawienia — dzienne i wieczorowe.

P. P.

Niniejszem zawiadamiamy, że wyłączna sprzedaż na Królestwo Polskie i Litwę naszej w Rosji jak i we wszystkich państwach kulturalnych patentowanej **Włosianki „IDEAL“** — powierzyliśmy firmie

Rogoziński i S-ka

Warszawa Passage Simonsa, Nałowski № 2, Telefonu № 204 01.

Z poważaniem Mechaniczna Fabryka Patentowanej Włosianki „IDEAL“

MONCZKI, SCHULZ i S-KA.

Powołując się na powyższe ogłoszenie, mamy honor donieść, że wyłączną sprzedaż na Królestwo Polskie i Litwę patentowanej w Rosji i we wszystkich państwach kulturalnych **Włosianki „IDEAL“** wyrobu firmy

Monczki, Schulz i S-ka

nam powierzona została i uprzejmie prosimy WW. PP. Odbiorców z łaskawymi zleceniami do nas się zwracać.

3315 Z poważaniem **ROGOZIŃSKI i S-KA.**

ZAWIADOMIENIE.

Niniejszem mam honor zawiadomić Sz. Klijęntelę, iż mój

MAGAZYN OBUWIA

został przeniesiony na ul. Dzielną № 20.

Magazyn znacznie powiększony i zaopatrzonej w duży wybór gotowego obuwia z najlepszych materiałów, własnego wyrobu i podług najnowszych fasonów. Przyjmuję obstarunki, które wykonywam z wszelką akuracją.

CENY BARDZO NIZKIE! **T. OBRĘBSKI.**

Żądacie wszędzie ostatnich nowości perfum i wód kwiatowych:

„Alienor“, „Confidence“, „Lubiany Kwiatek“

Towarzystwa Udoskonalonej Perfumeryi

A. Rallet i S-ka.

4698-3-3

Lecznica D^{ra} A. Steinberga

BENEDIKTA № 3,

(Stosowanie fizykalnych metod leczenia)

Orthopedia. Mechano-terapia (skrzywienia kręgosłupa, choroby stawów, mięśni i kości). Gimnastyka lecznicza. Pracownia przy rządów ortopedycznych

Gabinet Roentgenowski. Prześwietlenie i fotografowanie

Leczenie chorób skórnych.

Gabinet elektro-terapeutyczny. Arsonizacja. Stosowanie prądów stałych, przerywanych i sinusoidalnych. Elektroliza. Choroby nerwowe.

Gabinet światłolecznicy. Kąpiele świetlne w gorącym powietrzu. Kąpiele 4-komórkowe (vier-Zellen-Bad). 137r

Ładne mieszkanie

6 pokoi, kuchnia, pokój kąpielowy i wszelkie wygody przy ulicy

Piotrkowskiej № 35

trzecie piętro zaraz do wynajęcia. Wiadomość u rządcy tegoż domu. 3 21-3-1

Pracownia Gorsetów

dawniej Mikołajewska 53

NATALI KĘDZIERSKIEJ

przyjmuje obstarunki i reperacye. 1575 **Piotrkowska 115 m. 6.**

Wyrób miejscowy

Botalina

do czyszczenia obuwia

W przeciągu 10 lat wypróbowana i doprowadzona do doskonałości.

Spróbujcie!

Żądacie wszędzie! 4104 15

ZAKŁAD

GIMNASTYCZNY

Surowieckiego

Ul. MIKOŁAJEWSKA № 29.

Gimnastyka szwedzka dla Pań, Panów i dzieci 4422 12

Drobne ogłoszenia.

Damskie oryginalne kostiumy na maskarady do wynajęcia. Główna 1, magazyn kapeluszy. 8640-3-2

Do sprzedania garkuchnia z blardem i kuchennymi utensyliami, niedrogo, byle zaraz. Ulica Senatorska № 15 8641-3-2

Do wynajęcia od 1 go stycznia sklep i 3 pokoje z kuchnią, obecnie jest tam mleczarnia — Włodowska 109 8612-3-2

Do interesu przemysłowo handlowego w pełnym biegu, doskonale prosperującego, potrzeba zaraz 4.000 rb. Warunki bardzo dogodnie. Oferty: Łódź, Główna Poczta, skrzynka 44 8645-3-2

Do sprzedania zaraz tartak z całym urządzeniem w komplecie, rok w ruchu, z maszyną siły 36 ch koni, gater z różnym ruchem 28 cali szeroki, cyrkularka piła, wózki pomocnicze i transportowe, a także dom mieszkalny drewniany, duży do rozebrania. Za przystępną cenę. Wiadomość na miejscu. Poczta Łódzka, wiad. Czołczyn pod Łódź. T. Przybył, J. Kluka i S ka, 7579-3-3

Do wynajęcia 3 pokoje z kuchnią i przedpokojem oraz wszelkimi wygodami. Wiadomość ulica Rybna № 17 u stróża. 8657-2-1

Jest sklep odpowiedni w dobrym punkcie do sprzedania z powodu zmiany interesu. Wólczajska 222 8655-3-1

Kawiarznia za bezcen do sprzedania, Zielony Rynek nr. 35, z gazem oświetleniem i dwoma bilardami. 8647-2-1

Krawcowa poszukuje szycia w domach prywatnych. Starożarzewska № 60 m. 38. 8650 3 1

Młoda panienka poszukuje posady kasyerki lub jakiej innej, umie pisać na maszynie. Oferty pod „Kasyerka“ w „Rozwoju“. 8648-3-1

Maskaradowe kostiumy damskie do wynajęcia. Andrzejka 7 m. 32. Kolubinska. 8614 2 2

Młoda nauczycielka poszukuje lekcyj na godzinę. Piotrkowska № 144, m. 9, III piętro. 8602-3-2

Osoba inteligentna poszukuje miejsca gospodyni. Adres: Bałuty, ulica Sancerowa № 17, wiadomość u Kutkowskich 8623 2 2

Potrzebna salepowa do sadanu wędlin. Przejazd 43 8613 3 2

Pokój umeblowany do wynajęcia. Ulica Włodowska 152. Wiadomość w filii piekarskiej. 8639 3 2

Potrzebni nakładczyciel i introligator do Tłoczni Artystycznej „Jerzy Jorasz“, Spacerowa 34 8638-2-2

Poszukuje szycia w domach prywatnych zdolna krawcowa. Orla № 17, stróż wskaże. 86 6-3-2

Potrzebne zdolne prasowaczki, koszularka, oraz pracznia. — Pralnia, Piotrkowska 118. 8622-3-2

Potrzebne zaraz zdolne panny do krawiecczyn i uczenia. Pańska № 33. 8619-3-2

Pralnia, egzystująca lat 20, do sprzedania zaraz za bezcen. Tam też potrzebna prasowaczka koszularka do prasowania koszul. Spacerowa 40 86 7p3p2

Potrzebne są bardzo zdolne stanniczarki i uczennice. Zawadzka № 12. 8614-3-2

Potrzebni zdolni czeladzie stolarscy. Mikołajewska 99. 8610-3-3

Poszukuję nauczyciela z język. polskim — za skromnem wynagrodzeniem; mam początki. Ul. Zachodnia 13 m. 3, do 12 w południe 8601-3-3

Pokój umeblowany duży, słoneczny, dla inteligentnej kobiety lub małżeństwa. Przejazd № 76-8. 8652 2-1

Pies czarny, duży, pod szyją trochę biały, przybłąkał się. Ulica Nawrot 87. 8655-1

Sklep do sprzedania od Nowego Roku, ul. Wólczajska № 87. 8651-3-1

Sklep dobrze prosperujący zaraz do sprzedania z powodu otrzymania posady. — Złotowska № 130 8653-2-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny jest do sprzedania z powodu wyjazdu. Mikołajewska 39. 8595-3-3

Sprzedam zaraz herbariarnię. Konstancyńska № 80 8994 3 3

Służąca do wszystkiego potrzebna zaraz. Żądać się: ul. Piotrkowska 292, II piętro, m. 6. 8608-3-3

Sklepek mały spożywczy do sprzedania także ul. Wólczajska 143. 8630-3-2

Sklep kolonialny do sprzedania. Zarzewska 133. 8617-3-2

Sklep spożywczo-dystrybucyjny do sprzedania z powodu zmiany interesu. Ul. Nowo Zarzewska № 5. 8600-3-2

Wspólnika poszukuje fachowiec metalowej branży, do dobrego interesu nieduży kapitał. Oferty „Rozwój“ 900“. 8643-3-2

Zdolna kucharka poszukuje miejsca na przechodnią. Ulica Przejazd № 12 m. 29. 8670 2 1

Zagubione dokumenty.

Antoni Tasarski zagubił paszport, wydany z m. Łodzi. 8598-3-3

Brzezinski Józef zgubił paszport, wydany z gm. Długie, powiat Brzezinski, gub. Piotrkowskiej. 8649-3-1

Franciszka Scaupinska zagubiła kartę od paszportu wydany z fabr. Falczana. 8659-1

Franciszek Chojański zagubił paszport, wydany z gm. Opolek zub. Kaliskiej. 8629 3-2

Goss Waleriy zgubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Piłta. 8669-1

Helena Buza zagubiła kartę od paszportu, wydaną z fabryki Falczana. 8653-1

Helena Leśniewska zagubiła paszport, wydany z gm. Radogoszcz, pow. łódzkiego. 8626-3-2

Józef Scauczynski zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabr. Ołdowski i Nenmark 8660-1

Julia Wastę zagubiła rosyjski wid, wydany w Warszawie, przez konsula pruskiego. 8628-3-2

Putrykowska Genowefa zgubiła paszport, wydany z gm. Łąka, pow. Kutno 8667-3-1

Skradzono paszport, na imię Franciszka Samburskiego, wydany z gminy Szydłowiec powiatu piotrkowskiego 8 663-3-1

Stanisław Właderekiewicz zgubił kartę od paszportu, z fabr. Domaniowicza 8556-3 1

Skradzono kartę od paszportu na imię Michała Grzelaka, wydaną z fabryki J. Franka. 8605-3-3

Wojcik Stanisław zgubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki B-grezo 8625-1

Zaginął kwit od paszportu, na imię Władysława Zawadzkiego wydany z fabryki Władysława-kiego. 8624-3-2

Zaginęła koleżeczka legitymacyjna, wydana z magistratu m. Łodzi na imię Józefy Hofrich-ter. 8635-3-2

Zaginęła karta od paszportu na imię Piotra Tomczyka, wydana z fabryki Sztelnerta. 85 7-3-3

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki K. Krampfa, na imię Leona Malinowskiego. 8654-1

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Allarta, na imię Jakuba Kocha. 8664-1

Zaginęła karta od paszportu, na imię Maryanny Witkowskiej, wydana z fabryki Allarta i Rousseau. 8656-3-1

Zaginął kwit od paszportu, na imię Ludwika Łaziarzek, z fab. tow. Akc. „Dąbrówka“ 8652-3-1

Zaginął paszport, na imię Marcell Gulardowskiej, wydany z gm. Rychliku 86 8-3-1

Zaginął paszport, na imię Władysława Robaszewskiej, wydana z gm. Przedecz, gub. warszawskiej. 8641-3-1

Zaginęła karta od paszportu legitymacyjnej na imię Andrzeja Augustyniaka, wydana z fabryki Hirszberga i Włoczyńskiego 8611-3-2

Zaginął kwit od paszportu na imię Józefa Ołdowskiego. wydany z fabryki T. J. Laudan. 8590-3-3

Zgubiony został paszport na imię Berka Gradsteina, wydany przez magistrat łódzki. 8607-3-3

Zaginęła książeczka legitymacyjna, na imię Antoniego Kowalskiego, wydana z magistratu m. Łodzi. 8617-3-2

Zaginął paszport, na imię Jułii Kaweckiej, wydany z gm. Małej Krzynowogi, gub. Plockiej. 8631-3-2

Zaginął paszport, na imię Bolesława Białkowskiego, wydany z gm. Słotniki, gub. Kaliskiej. 8618-3-2

Zaginął weksel, wójciechowi Wasińskiemu, na 124 rb podpisany przez Ignacego Szczepanowskiego i Antoniego Drogosa. Weksel takowy jest nieważny. 8620-3-2

Po raz pierwszy nieby-
wała w Łodzi Nowość

TEATR „MODERNE“

WSPANIAŁY OBRAZ tylko 4 dni — od wtorku 27 grudnia

W szponach rozpusty

oddzielnie Początek o godz 7 wiecz. Sprzedaż biletów dla ucznia się młodzieży i dzieci wstrzymać

IV seria Historya upadku dziewczyny, powszechnie znanego autora, pod nazwą „Białe niewolnice“: obraz nowy bardzo interesujący — 800 metrów w 2 i dzieł wstrzymać **Wiele innych obrazów.**

Zaproszenie.

W dniu 5 stycznia 1911 r., o godzinie 6 wieczorem, odbędzie się

Poświęcenie nowego budynku Zgromadzenia Majstrów Tkackich

oraz

Poświęcenie nowej chorągwi Zgromadzenia,

wobec czego niniejszem uprasza się pp. Majstrów Zgromadzenia o przyjęcie udziału w tej rzadkiej podwójnej uroczystości.

Bilety wejścia — tylko dla Majstrów Zgromadzenia — wydawane będą najpóźniej do dnia 2 stycznia 1911 roku, do godz. 7-ej wieczorem, u p. A. Böhme, w lokalu Majstrów Tkackich.

W dniu tym lista uczestników będzie zamknięta i późniejsze zgłoszenia uwzględniane nie będą.

URZĄD STARSZYCH

Łódzkiego Zgromadzenia Majstrów Tkackich.

3318

Dr. Leyberg

b. długoletni lekarz kliniki wiedeńskiej ordynuje jako specjal. chorób wenerycznych, płciowych i skórnych. Codziennie od 9—1 i od 6—8^{1/2}. Niedziele i święta tylko przed obiadem. **K-ótkka 5. 1489r**

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY SKORNE WŁOSÓW, WENERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE I NIEMOCY PŁCIOWE.
Ul. Południowa № 2.
Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—8 w. danie od 5—8 po poł. 1420—r

Specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowych

Przyjmuje od godziny 8 — 1-ej w południe i od 4 — 8 wieczorem; w niedziele i święta od 9 — 2 w poł. 149r

Dla pań osobna poczekalnia

Dr. B. Rejt,

ulica Średnia № 5.

Dr. Fr. Łukasiewicz

Staro-Zarzewska № 36, róg Sosnowej
Choroby żołądka i kiszek, wewnętrzne i dziecięce.
Przyjmuje od g. 11 rano i od 3 do 6-ej po poł. 2209r

Do 10r

Eugenia Kerer-Gerszuni

CHOROBY KOBIECE.
Piotrkowska 121. Przyjmuje od 3—6 po poł. W niedziele od godz 9 do 12 rano. 4216r

Dr. B. DONCHIN

Specjalista chorób oczu

ul. Zielona Nr. II.
Przyjmuje od 9—12 i od 4—7 pp.

Bardzo wiele osób potępiła swoje zdrowie i zachowuje je przez używanie
PIGULEK PRZECZYSZCZAJĄCYCH
DR. CAUVIN'A
(PARYŻCZYN)
Do nabycia we wszystkich większych aptekach, a w PARYŻU Faubourg Saint-Denis, 147

Oryginalne pudełko Pigulek Cauvin'a zaopatrzone są w plombę komorową. 2409—9—6

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych oraz niemocy płciowej

Dr. St. LEWKOWICZ

powrócił.
Leczenie elektrycznością, elektrycznym światłem i masażem wibracyjnym.
Zachodnia 33 (obok Lombar. akc.)
Przyjmuje od 9—1 i od 6—8 w., w niedziele od 9—3 Dla pań od 5—6 wiecz. 114r

Dr. med.

Alexander FABIAN

przyjmuje codziennie do g. 10—11 rano i od 4 — 7 po południu.
ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Rynku) 2251r
Choroby nerwowe i wewnętrzne

Dr. I. Lipszyc

choroby dzieci.

Przyjmuje od 8—10 i od 4—6 pp

WSCHODNIA № 45 294

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.
Syphilis, skórne, wener., choroby dróg moczowych.
Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w. dla dam od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano 746-

Specjalista chorób włosów, skórnych (pęki i przyszczyki na twarzy) i wenerycznych (syphilis)

Dr. S. SZMITKIND

SREDNIA № 2.
Leczenie elektrycznością, masażem i kosmetycznym.
Przyjmuje od 8 do 2 ej po poł i od 4 do 9 wiecz. 469r

Pisarz próśb!

Piszę różne prośby do rządowych instytucji. Wschodnia № 44, I piętro od frontu, S. Weintraub

Zaginął dowód

na imię Jana i Aleksandra brać Zaleskich, wydany przez p Ferdynanda Geldnera, na 4,000 rubli 3289—2—3

AGATOL

proszek 20 i 35 k.
pasta 20 k.
eliksir 30 i 50 k.
St. Górskiego, Warszawa, Leszno 12. Najlepszy środek do czyszczenia zębów i konserwowania **dziąseł**. Oznacza się silnym i przyjemnym aromatem, dezynfekuje i odświeża jamę ustną, chroni zęby od przedwczesnego próchnienia i bólu, dając im zdrowy i biały wygląd. **Żądać wszędzie!** 2407—0

Centralna klinika chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. Konsultacja bezpłatnie. Wyrwanie zęba 15 kop. Piomba 35 kop. Sztuczny ząb 65 kop. Przeróbka i reparacje sztucznych zębów 50 kop. Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. — Przyjmują tylko skończeni lekarze dentyści. 5364166

Józef Grzegorzewski

Piotrkowska № 117, Telef. 14-02.

POSIADA NA SKŁADZIE:

WIELKI WYBÓR

fortepianów i pianin

fabryk krajowych i zagranicznych
po cenach możliwie niskich.

Sprzedaż za gotówkę i na raty. ... Zamiana, wynajem, REPARACJA i STROJENIE. 4238

Fabryka Wyrobów Wełnianych E. Häntschel (jr.)

sprzedaje po cenach fabrycznych: KOŁDRY wełniane, SZALE, PLEDY (Kołdry dla dorosłych i dzieci), SUKNA na kostiumy damskie i CHUSTKI — w wielkim wyborze i w różnych cenach. Sprzedaż detaliczna po cenach fabrycznych.

SKŁAD FABRYCZNY

Wólczańska №. 19. 4214

Hacele H do podków
oryginalne Leonhardt, znane z wyborowego gatunku, z marką fabryczną [L/C] na którą przy nabywaniu haceli należy zwracać specjalną uwagę.
KRZYSZTOF BRUN I SYN
w Warszawie, Plac Teatralny 2859 8

Zarząd

Pabianickiej 7-klasowej Szkoły Handlowej

zawiadamia, że egzaminy wstępne do wszystkich klas odbywać się będą dnia 10 stycznia. 3261—5—3

Zaginął chart

maści tygryziej.
Znalazca zechce zwrócić za wynagrodzeniem na ul Długa 81 3795—2—3

DO PRACOWNI KONFEKCYI DAMSKIEJ Wł. JANISZEWSKIEJ potrzebne zdolne Staniczarki.

Ulica Przejazd № 16, 1-sze piętro od frontu.

Sklepowe urządzenie z towarem

z powodu zmiany interesu zaraz do sprzedania wiadomość: ulica Ozrodowa № 26 Tamże łóżka, komoda i kredens do sprzedania 3287—3—3

Kalendarz na rok 1911.

ЯНВАРЬ.		STYCZEŃ.		ФЕВРАЛЬ.		LUTY.		МАРТЪ.		MARZEC.		АПРѢЛЬ.		KWIECIEŃ.			
19	В М. Воицага	1	N Nowy Rok.	19	С П. Евдоким	1	S Ignacego	16	С Мч. Панфила	1	S Popielce.	19	С М. Хрисанова	1	S Teodory M.		
20	П Св. М. Илариона	2	P Makarego	20	Ч Прп. Евдокима	2	C Ooz. N.M.P.	17	Ч С. м. Феодора	17	Ч С. м. Льва п. Р.	2	С Heleny C.	20	В Прп. Иоанна	2	N Franciszka
21	В М. Иулиана	3	W Daniela M.	21	П Пр. Максима	3	P Błazeja B. M.	18	П Св. Льва п. Р.	18	П Св. Льва п. Р.	3	P Kunegundy	21	П Прп. Иакова	3	P Ryszarda W.
22	С В. Анастасия	4	S Tytusa B.	22	С Ап. Тимофея	4	S Ansgarego	19	С Ап. Архимиды	19	С Ап. Архимиды	4	S Kazimierza	22	В С. м. Василия	4	W Izydora B.
23	Ч Прп. Павла	5	C Telesfora P.	23	В С. Климента	5	N Agaty P.	20	В Св. Льва еп.	20	В Св. Льва еп.	5	N Adrijana M.	23	С П. м. Инокона	5	S Wincentego
24	П Мч. Евгения	6	P Trzech Kr.	24	П Прп. Ксении	6	P Doroty P.	21	П Пр. Тимофея	21	П Пр. Тимофея	6	P Wiktora M.	24	Ч С. Артемона	6	C Wilhelma Op.
25	С Род. Г. И. Хр.	7	S Lucjana	25	В Св. Григория	7	W Romualda	22	В Пр. Анастасия	22	В Пр. Анастасия	7	W Tomasz	25	П Благос. Пр. Б.	7	P 7 bol. N.M.P.
26	В Соб. Пр. Бог.	8	N Seweryna	26	С Ксенофонта	8	S Jana z Matty	23	С Поликарпа	23	С Поликарпа	8	S Jana Bozego	26	С С. Арх. Гавр.	8	S Djonizego
27	П С. А. Стефана	9	P Marcejanu	27	Ч П. м. С. Иоанна	9	C Apolonji	24	Ч Обр. Иоанна	24	Ч Обр. Иоанна	9	C Franciszki	27	В Мч. Мартина	9	N Marji Kleof.
28	В С. Никанора	10	W Agatona P.	28	П Прп. Еврема	10	P Scholastyki	25	П Св. Тарасия	25	П Св. Тарасия	10	P 40 meoz.	28	П П. Илариона	10	P Ezechjela Pr.
29	С Св. 14,000 мл.	11	S Honoraty P.	29	С П. м. Игнатия	11	S Obj. N.M.P.	26	С Св. Григория	26	С Св. Григория	11	S Konstantego	29	В Св. Марка	11	W Leona Wiel.
30	Ч Мчч. Анисия	12	C Arkadiusza	30	В Соб. 3 Свят.	12	N Eulalji P.	27	В Пр. Прокония	27	В Пр. Прокония	12	N Grzegorza	30	С Прп. Иоанна	12	S Wiktora M.
31	П Пр. Мелания	13	P Weroniki P.	31	П Кара и Иоан.	13	P Jana i Dobr.	28	П Пр. Василия	28	П Пр. Василия	13	P Krystyny	31	Ч С. Аполлония	13	C Wiel. Herm.
1	С Новый Годъ	14	S Hilarego B.	1	В Мч. Трифона	14	W Walentego	1	В П. м. Евдокима	1	В П. м. Евдокима	14	W Matyldy Kr.	1	П Прп. Марія	14	P Wiel. Waler.
2	В Спльвестра	15	N Imienia Jezus	2	С Св. Госп.	15	S Faustyna M.	2	С С. м. Феодота	2	С С. м. Феодота	15	S Klemensa H.	2	С Прп. Тита	15	S Wiel. Anast.
3	П Пр. Малахию	16	P Marcellego P.	3	Ч Св. П. Симеона	16	C Juljanny P.	3	Ч Мч. Евтропия	3	Ч Мч. Евтропия	16	C Abrahama	3	В Прп. Никиты	16	N Zmartw. Chr. P.
4	В Соб. 70 Ап.	17	W Antoniego	4	Ч Пр. Феодора	17	P Patrycjusza	4	П П. Герасима	4	П П. Герасима	17	P Jozefa z Ar.	4	В Прп. Иосифа	17	P Wielk. Anicet.
5	С Теофемпа	18	S Kat. S. Piotra	5	С Пр. Исидорія	18	S Symeona B.	5	С Мч. Конона	5	С Мч. Конона	18	S Gabrijela Arch.	5	В Мч. Теофила	18	W Wiel. Bogum.
6	Ч Боговд. Госп.	19	C Henryka B.	6	В Св. Вукола	19	N Konrada W.	6	В М. Констант.	6	В М. Констант.	19	N Jozefa Obl.	6	С Св. Меводія	19	S Tymona M.
7	П Соб. Иоанн	20	P Fabjana	7	П Пр. Парвенія	20	P Leona B.	7	П С. м. Василия	7	П С. м. Василия	20	P Wolframa B.	7	Ч Вел. Георгия	20	C Sulpicjusz B.
8	С Прп. Георгия	21	S Agnieszki	8	В В. м. Феодора	21	W Maksym. C.	8	В Теофилакта	8	В Теофилакта	21	W Benedykta	8	П Вел. Ирод.	21	P Anzelma B.
9	В Св. Филиппа	22	N Sw. Rodz. C.	9	С М. Никифора	22	S Kat. S. Piotra	9	С 40 мч. Сеаот.	9	С 40 мч. Сеаот.	22	S Katarzyny W.	9	С Вел. Вадима	22	S Sotera i Kaja
10	П Св. Григория	23	P Zasl. N.M.P.	10	Ч Харалампія	23	C Piotra D.	10	Ч Мч. Кодрата	10	Ч Мч. Кодрата	23	C Katarzyny K.	10	В Св. Хр. Воскр.	23	N Wojciecha B.
11	В Пр. Феодосія	24	W Tymoteusza	11	П С. м. Власія	24	P Macieja Ap.	11	П Св. Софонія	11	П Св. Софонія	24	P Marka M.	11	П Св. Антипия	24	P Fidelisa k.
12	С Мч. Татианы	25	S N. Sw. Pawla	12	С Св. Мелотія	25	P Zygryda B.	12	С Пр. Софонія	12	С Пр. Софонія	25	S Zwiast. N.M.P.	12	В Св. Василия	25	W Marka Bw.
13	Ч Мч. Ермила	26	C Polikarpa B.	13	В Мартинаиана	26	N Aleksandra	13	В С. Никифора	13	В С. Никифора	26	N Ludgera B. W.	13	С С. Артемона	26	S Kleta P. M.
14	П Прп. Отецъ	27	P Jana Zlot.	14	П Пр. Кирилла	27	P Leandra B.	14	П С. Теофоста	14	П С. Теофоста	27	P Jana Dam.	14	Ч Св. Мартина	27	C Teofila B.
15	С Прп. Павла	28	S Obj. sw. Agn.	15	В Ап. Онуфима	28	W Romana O.	15	В Мч. Атанія	15	В Мч. Атанія	28	P Jana Kap.	15	Ч Ап. Ариет.	28	P Pawla od Krz.
16	В П. ч. в. Петра	29	N Franciszki					16	С Мч. Атанія	16	С Мч. Атанія	16	П Мч. Атанія	16	П Мч. Атанія	29	S Piotra M.
17	П Прп. Антонія	30	P Martynty P.					17	Ч Прп. Алексія	17	Ч Прп. Алексія	17	В Св. Симеона	17	В Св. Симеона	30	N Grobu Chryst.
18	В Св. Анастасія	31	W Piotra Nol.		овн. табельн. дни.		oznacza dnie gal.	18	П Св. Кирилла	18	П Св. Кирилла	18	П Св. Кирилла	18	П Св. Кирилла		
МАЙ.		MAJ.		ИЮНЬ.		CZERWIEC.		ИЮЛЬ.		LIPIEC.		АВГУСТЪ.		SIERPIEŃ.			
18	П Прп. Иоанна	1	P Filipa Ap.	19	Ч Вознес. Госп.	1	C Jakoba B. W.	18	С Мч. Леонтия	1	С Мч. Леонтия	1	S Teodoryka	19	В П. Макрины	1	W Piotra Ap.
19	В Св. Георгия	2	W Zygmunta	20	П Об. м. Алексія	2	P Marcellina M.	19	В Св. Ап. Иуды	19	В Св. Ап. Иуды	2	N N. Kr. Chr.	20	С Св. прп. Илии	2	S N.M.P. Aniel.
20	С Пр. Феодора	3	S Znal. Krz.	21	С Св. Юлиана	3	S Erazma	20	П Мч. Анастасія	20	П Мч. Анастасія	3	P Anatoljusza	21	Ч Пр. Симеона	3	C Zn. r. S. Szcz.
21	Ч Мч. Феодора	4	C Florjana M.	22	В Василия	4	N Zestanie D. S.	21	В С. м. Терентія	21	В С. м. Терентія	4	W Jozefa Kal.	22	Ч Пр. Марія Магд.	4	P & Dominika
22	П А. Климента	5	P Plusa V.P. W.	23	П Св. Мхандла	5	P Swiat. Bonif.	22	С С. м. Евсевія	22	С С. м. Евсевія	5	S Antoniego Z.	23	С Мч. Трофима	5	S N.M.P. Sniezn.
23	С & Teodora II.	6	S Jana Ap.	24	В Пр. Симеона	6	W Swiat. Norb.	23	Ч Агриппины	23	Ч Агриппины	6	C Izajasza P.	24	В М. Христини	6	N Przemien. P.
24	В Мч. Саввы	7	N Op. S. Jozefa	25	С 3 о. Иоанна	7	S & Roberta O.	24	П Род. Иоанна	24	П Род. Иоанна	7	P Cyrylla B.	25	П Усп. С. Анны	7	P Kajetana W.
25	П Ап. Марка	8	P Stanislawa	26	Ч Ап. Карпа	8	C Maksyma B.	25	С М. Февронія	25	С М. Февронія	8	S Elzbiety W.	26	В С. м. Ермолая	8	W Rycjaka M.
26	В С. м. Василия	9	W Grzegorza N.	27	П С. Теофоста	9	P Pryma M.	26	В Прп. Давида	26	В Прп. Давида	9	N Jana z Dukli	27	С Панталейм.	9	S Romana M.
27	С Ап. Симеона	10	S Izydora Or.	28	С Св. Иулиты	10	S Malgorzaty	27	П П. Самсона	27	П П. Самсона	10	P 7 br. meoz.	28	Ч С. А. Прохора	10	C Wawerzyna
28	Ч Мч. Макария	11	C Mamerta B.	29	В Св. Троицы	11	N Trojcy Sw.	28	В Кара и Иоан.	28	В Кара и Иоан.	11	W Pelagji M.	29	Ч Мч. Феодотія	11	P Zuzanny P.
29	П Св. 9 мч. Киз.	12	P Pankrac.	30	П Дан. О. Духа	12	P Jana W.	29	С Петра и Павла	29	С Петра и Павла	12	S Jana Gwalb.	30	С & Ал. Оплы	12	S Kлары P.
30	С Св. А. Иакова	13	S Serwacego	31	В Ап. Ерма	13	W Antoniego P.	30	Ч Соб. 12 Апост.	30	Ч Соб. 12 Апост.	13	C Malgorzaty	31	В С. Евдокима	13	N Hippolita M.
1	В С. П. Теремія	14	N. M. F. Lask.	1	С Мч. Иустина	14	S Bazylego W.	1	П Космы и Дам.	1	П Космы и Дам.	14	P Bonawentury	1	П Пр. д. Кр. Р.	14	P Euzebjusza
2	П Св. Анастасія	15	P Zofji Wd.	2	Ч С. Никифора	15	S Boze Clato	2	С П. м. Филиппа	2	С П. м. Филиппа	15	S Rzesl. Ap.	2	В П. м. Стефана	15	W Wnieb. N.M.P.
3	В Мч. Тимофея	16	W Jana Nepom.	3	П Мч. Клавдія	16	P Bennona B.	3	В Св. Андрея	3	В Св. Андрея	16	N N.M.P. Scharl.	3	С Пр. Исаакія	16	S Rocha Wyz.
4	С Мч. Пелагия	17	S Paschalisa	4	С Мартофана	17	S Jolenty W.	4	В Пр. Анастасія	4	В Пр. Анастасія	17	W Szymona z L.	4	Ч С. 7 отроковъ	17	C Mirona M.
5	Ч Вмч. Ирины	18	C Feliksa Kap.	5	В Св. Доротея	18	N N.M.P. n. pom.	5	В Пр. Анастасія	5	В Пр. Анастасія	18	W Winc. a Paulo	5	П Мч. Евсевія	18	C Firmina B.
6	П Пр. Иоанн	19	P & Piotra C. E.	6	П П. Илариона	19	P Gerwazego &	6	С Прп. Сисоя	6	С Прп. Сисоя	19	S Winc. a Paulo	6	С Пр. Преобр. Госп.	19	S Marjana W.
7	С Мч. Акакія	20	S Bernardyna	7	В Мч. Феодота	20	W Sylwesterjusz	7	Ч Прп. Фомы	7	Ч Прп. Фомы	20	C Czeslawy W.	7	В П. м. Дометія	20	N Jacka Wyz.
8	В Св. Иоанн Б.	21	N Wiktora M.	8	С Мч. Феодора	21	S Alojzego G.	8	П Дел. К. И. В. М.	8	П Дел. К. И. В. М.	21	P Praksedy P.	8	П Св. Емилиана	21	P Joanny Fr.
9	П П. м. Св. Янн.	22	P Julji P. M.	9	Ч Св. Кирилла	22	C Paulina B.	9	С П. Панкратія	9	С П. Панкратія	22	S Marji Magd.	9	В С. А. Маврѣя	22	S Symforj.
10	В Св. А. Симона	23	W Dezyderego	10	Ч Св. Тимофея	23	P Serca Jezus.	10	В Пол. ч. Р. Хр.	10	В Пол. ч. Р. Хр.	23	N Apolinarago	10	С М. Лаврентія	23	S Filipa Ben.
11	С Кпр. и Меводя	24	S Joanny i Fry	11	С Св. Варолаам.	24	S Nar. Sw. Jana	11	П Вм. Евемія	11	П Вм. Евемія	24	P Krystyny	11	Ч Прп. Феодора	24	C Bartomieja
12	Ч Св. Епифанія	25	C Wniebowst. P.	12	В Прп. Онуфрия	25	N Prospera B.	12	В Мч. Прокла	12	В Мч. Прокла	25	W Jakoba Ap.	12	П Мч. Фотія	25	P Ludwika Kr.
13	П Мч. Алексан.	26	P Filipa	13	П Анны и Иоан.	26	P Jana i Paw.	13	С С. Гавриила	13	С С. Гавриила	26	S Anny Malli	13	С Пр. Мансѣя	26	S Ireneusza M.
14	С Исидора	27	S & Bedy W.	14	В Прп. Елисея	27	W Wladyslawa	14	Ч Св. А. Акилы	14	Ч Св. А. Акилы	27	C Natalji M.	14	В П. м. Феодосія	27	N Prz. r. S. Kaz.
15	В Пр. Нахомія	28	N Augustyna B.	15	С Прр. Аммоса	28	S Leona II P.	15	В Владимира	15	В Владимира	28	P Innocentego	15	П Усп. Пр. Бог.	28	P Augustyna
16	П Прп. Феодора	29	P Teodozji P. M.	16	Ч Св. Тихона	29	C Piotra i Pawla	16	С Аелногена	16	С Аелногена	29	S Marty P.	16	В Пер. Об. Иос. X.	29	W Sc. gl. S. Jana
17	В Св. Стефана	30	W Feliksa P. M.	17	П Мч. Мануила	30	P Wsp. Pawla	17	В В. м. Марини	17	В В. м. Марини	30	N V. Kuneg. K.P.	17	С Мч. Мирона	30	S N.M.P. Jan. S.
18	С Мч. Феодота	31	S Anieli P.					18	П М. Емилиана	18	П М. Емилиана	31	P Ignacego L.	18	Ч Флора и Лав.	31	C Rajmunda
СЕНТЯБРЬ.		WRZESIEŃ.		ОКТАБРЬ.		PAŹDZIERNIK.		НОЯБРЬ.		LISTOPAD.		ДЕКАБРЬ.		GRUDZIEŃ.			
19	П Мч. Андрея	1	P Idziego Op.	18	В Св. Евменія	1	N M.P. Rózano.	19	С Прп. Ионна	1	С Прп. Ионна	1	S Wszyst. Sw.	18	П Мч. Платона	1	P Elizjusza
20	С Пр. Самуила	2	S Stefana W.	19	П Мч. Трофима	2	P Aniolow Str.	20	Ч В. м. Артемія	20	Ч В. м. Артемія	2	C Dzień Zad.	19	С Св. Пр. Авдія	2	S Bibjanny P.
21	В С. А. Еаддея	3	N Pociest. N.M.P.	20	В В. м. Евсевія	3	W Kandyda M.	21	П & Пр. Илар.	21	П & Пр. Илар.	3	P & Huberta	20	В Пр. Григорія	3	N Franciszka
22	П Агафонна	4	P Kozalji P.	21	С С. А. Кодрата	4	S Franciszka	22	С Наз. И. Б. Мат.	22	С Наз. И. Б. Мат.	4	S Karola B.	21	П Введ. Пр. Бог.	4	P Barbary P.
23	В Прп. Евтхія	5	W Wawrzyńca	22	Ч Св. мч. Фокиа	5	C Placyda M.	23	В Св. Ап. Иакова	23	В Св. Ап. Иакова	5	N Op. N.M.P.	22	В Флоридона	5	W Saby P.
24	С П. м. С. Петра	6	S Zacharj. Pr.	23	П З. Л. Г. Иоанна	6	P Brunona	24	П Мч. Ареы	24	П Мч. Ареы	6	P Leonarda W.	23	С Амфилохія	6	S Mikotaja B.
25	Ч П. м. Варолаам.	7	C Jana M.	24	С П. м. Феокла	7	S Marka P. W.	25	В М. Маркіана	25	В М. Маркіана	7	W Nikandra M.	24	Ч Антратрицы	7	C Ambrozego
26	П Адриана и И.	8	P Nar. N. M. P.	25	В Пр. Сергія P.	8	N Winc. Kadł.										

Z powinszowaniem Nowego Roku 1911.

Witamy Nowy Rok — świeżo narodzony!
Wkroczył do Łodzi na aeroplanie...
I płyną pytania z każdej miasta strony:
— Co niesiesz dobrego nam, kochany panie?

On wąsa podkręca, pięknie się uśmiecha,
Paniom oczko robi — panom workiem trzęsie...
Wśród wszystkich panuje nielada uciecha,
Bo przyrzekł trzy grosze obniżyć na mięsie!

Obiecuje, że zmusi piekarzy piec taniej,
Naciera na litwaków odważnie i śmiało,
Ich napaść na żydków polskich bardzo gani;
Bankrutom też strachu narobił niemało,

Łodzi rad niezmiernie! Niemcom śle całusa,
Choć — nawiasem mówiąc — nie daje im racy;
Biada, że kasa miejska jest słaba i kusa,
Że Łódź się obywa bez kanalizacy,

Która u Lindley'a w powijakach drzemie...
Za to chce wziąć łódzkie powietrze w dierzawę,
By w niem śledzie wędzić, jak w najlepszym dymie.
Wzbroni cukiernikom kiepską dawać kawę,

Stróżom się upijać, kucharzom truć ludzi,
Kamienicznikom drzeć, rządcom brać łapówki,
Mówi, że higienę w mieście naszym zbudzi,
Czwarty kredyt poprze i da nam gotówki.

Obiecujesz dużo, mój młody sportsmenie
Na aeroplanie no i samochodzie;
Nim jednak twe czyny podlegną ocenie,
Powiedz, z kim żyć będziesz w przyjaźni i zgodzie?

Przeszły rok bowiem w wypadki brzemienny,
Zniósł u nas okrutny w skutkach stan wojenny,
Rodził też samorząd, rzecz dość pospolita,
Ale nie urodził, bo nie był kobieta.

Prawda — rzekł Nowy Rok — zawsze nowe prądy:
Każdy z nas wstępuje pod hasła i znaki
Piękniejsze lub brzydsze... Może to przesady.
Lecz i słońce wchodzi w znak „Byka”, lub w „Raki“...

Chciałbym przywdziać szaty z gwiazd jak anioł bosy!
Chciałbym przyjąć z baśni postać królewicza,
Ale zda się czekają na mnie inne losy:
Najlepiej, gdy wstąpię w znak Puryszkiewicza!

— Jeśliś taki?... Precz ztąd!... Jeszcze szereg długi
Przyjdzie lat szarych, których ziemia święta
Znać wcale nie chce — jak niewolne sługi...
Aż przyjdzie Rok Nowy, co strząchnie trosk pęta

Wstanie pogodny z gałązką pokoju!
Gdy chcesz się ukazać Roku w takim stroju,
Witamy Cię szczerze!... Gdy wchodzisz zgnuśniały,
Nędzny, z epidemią — nie zyskasz tu wiele!
Na nic powitania, wiwaty, pochwały...
Droge Ci zastąpimy — my...

Roznosiciele
„ROZWOJU“.